

7. Jezus redt zijn leerlingen

MATTEÛS 8:23-27; MARCUS 4:35-41, LUCAS 8:22-25

Lees één of meerdere keren aandachtig dit bijbelgedeelte. Denk erover na en probeer u zelf erdoor te verrijken, zodat U een beter instrument kunt zijn om de kleuters/kinderen te onderrichten. Vraag aan de Here God om u te helpen bij de studie van de informatie (I), de voorbereiding (II) en het programma in de sabbatschool (III).

I. INFORMATIE - UITLEG - VORMING

Na zijn onderwijs door middel van gelijkenissen vaart Jezus met zijn leerlingen naar de overkant van het meer. De scheiding met de menigte vindt plaats. Ontvlucht Jezus hen omdat hij vermoed is van het lesgeven? Mogelijk, want Marcus schrijft dat Jezus het bevel geeft omdat hij de massa om zich heen ziet. Het initiatief komt dus van hem. Onderweg slaapt hij en steekt er een hevige storm op. Het water komt in de boot (Marcus 4:37; Lucas 8:23). Kennelijk was de situatie ernstig, want de leerlingen hebben het niet meer en keren zich in hun angst tot Jezus. "Meester" (letterlijk staat er "Leraar" of "Rabbi")! Zij vragen verontwaardigd of het hem niets doet dat zij vergaan (Marcus), Zij roepen uit dat zij vergaan (Lucas) en Mattëus voegt er aan toe "red ons"! Jezus reageert door zich tot de wind en de zee te richten en zij houden op!!

Mattëus meent dat Jezus eerst zou hebben gezegd tegen de leerlingen: "Waarom zijt gij bevreesd, kleingelovigen?" De andere evangelisten plaatsen het na het bestraffen van de storm: "wat zijt gij zo bevreesd? Hoe hebt hij dan geen geloof?" (Marcus) en "Waar is uw geloof?" Hiermee wordt duidelijk dat de nadruk in het verhaal niet zozeer ligt op het wonder zelf, maar op het gebrek aan geloof (=vertrouwen) van de leerlingen. Maar geloof in wie? Dat staat niet in de tekst. Gezien andere teksten uit de Bijbel ligt het niet voor de hand dat Jezus heeft bedoeld dat ze een gebrek aan geloof in hem hebben, maar in God: gebrek aan vertrouwen en zekerheid in de zorgende God. Interessant is ook dat de evangelisten geen van allen vermelden of de leerlingen smeekbeden om redding aan God hebben gericht. De kalmering van de zee is een bijzonder gebeuren.

De Schrift kent wonderen die met water te maken hebben: Mozes en de Rode Zee, Jozua en de Jordaan, en Elia en Elisa met het slaan op het water. Jezus staat hier in de rij van de groten van de Bijbel, maar hij overtreft hen. Hij presteert

iets, wat slechts van God wordt gezegd. Lees bijvoorbeeld Psalm 107:23-30 (vooral 28 en 29). Jezus doet als mens wat slechts van God wordt gezegd, tenzij de evangelisten het te beknopt hebben samengevat. Het zou kunnen dat Jezus tot zijn Vader heeft gebeden om de storm op te laten houden. Maar dat staat er niet. De evangelisten willen duidelijk maken dat hun meester de macht had over de natuurelementen. Uit de rabbijnse literatuur is het geval bekend van Rabbi Gamaliël uit 90 van de gewone jaartelling die eveneens een storm tot bedaren bracht. Hij deed dit door tot God te bidden.

"En zij vreesden met grote vrees!" (Marcus).

"En de mensen verbaasden zich,...." (Mattëus).

"Zij werden bevreesd en verbaasden zich!" (Lucas).

Jezus handelen heeft zijn effect niet gemist. De opmerking die alle evangelisten daarna plaatsen, doet vermoeden dat zij hierdoor tot geloof zijn gekomen. Waarin? In de van God gezondene!

Het is interessant om een vergelijking te maken tussen dit verhaal en dat over Jona's ervaring op zee! De overeenkomsten zijn duidelijk: beiden varen met een schip en slapen als er een hevige storm opkomt. Beiden worden wakker gemaakt en krijgen ongeveer gelijklopende vragen te horen:

- tot Jona: "Hoe kunt gij zo vast slapen? Sta op, roep tot uw God misschien zal die God onzer gedenken, zodat wij niet vergaan!"

- tot Jezus: "Meester trekt Gij u er niets van aan, dat wij vergaan?"

Beiden veroorzaken de kalmering van de storm: Jezus door hem te bestraffen, Jona door de zeelui er toe aan te zetten hem overboord te gooien: "Neemt mij en werpt mij in de zee, en de zee zal ophouden tegen u te woeden...." Daarna namen zij Jona op en wierpen hem in de zee en de zee hield op met woeden. (Jona 1:12, 15). De zeelui vreesden de Here met grote vrees en zij slachten de Here een offer en deden geloften (1:16). De leerlingen (Mattëus heeft het over de

mensen, bedoelt hij uit andere boten, of louter de leerlingen? vreesden met grote vrees. (Marcus 4:41).

Met andere woorden: beide groepen mensen kwamen tot geloof, omdat zij onder de indruk waren van water gebeurde! In beide gevallen gaat het om een profeet en eigenaardig genoeg verwijderden ze zich van het joodse volk (Jona van het volk van Israël, Jezus van het volk op de oever).

Jona echter verwijdert zich ook van het heidense volk waar hij naar toe wordt gestuurd (Ninevé), Jezus echter begeeft zich naar een heidens volk (Gerasa) om een opdracht uit te voeren!

De van God gezonden profeet Jona wordt aan de golven overgeleverd, de van God gezonden profeet Jezus weet de golven aan hem overgeleverd.

II. VOORBEREIDING

A. DOEL

Weten dat je niet onnodig bang hoeft te zijn.

B. WERKBOEKJE

- antwoorden
zo boot, leerlingen, moe, uitrusten.
ma hoge golven, koud, bang zijn, donkere wolken, harde wind, lawaai en zinken.
di geloof
wo goed = niet meer, verbaasd, vaart, naar de overkant.
do ogen, oren, mond, handen, benen, hoofd
waar was uw geloof? hart.
vr * vijf verschillen zijn:
 - rechter hand Jezus
 - hoofddoek linker leerling
 - hoge golven boven rand van de boot,
 - streepjes in wolken
 - streepjes in de jas van Jezus* **groen:** naar de overkant, stormen, bang, slaapt, verdrinken we, wind en het water, voorbij.
rood: naar Jeruzalem, sneeuwen, blij, leest, vallen we, leerlingen, nog erger.

- leertekst
Lucas 8:25 - "waar was uw geloof?"

C. MATERIAAL

- terugblik
twee ingekleurde tekeningen uit het werkboekje (7.7.3, 7.7.4) en de ingekleurde leertekstcirkel van de vorige les. (7.6.1).
- inleiding
foto van roeiboort, kano, sloot
- bijbelverhaal
viltmateriaal uitgave 1980!
figuren 7, 83, 172, 182, 184.
- nagesprek
werkboekje les 7, ingekleurde leertekstcirkel. (7.7.1) voor elk kind één (al dan niet gekleurde) leertekstcirkel. (7.7.2)
Bijbel, lijm
- toepassing
illustratie 7.7.5
figuren vooraf op karton geplakt met een opzetrandje erachter. Zet huizenrij op als diorama. Maak ook een zebrapad.
Of speelkleed met auto'tjes e.d.

- liedjes

Elly en Rikkert II, nr. 12
Sabbatliedjes I, nr. 29.
Timotheüs Kinderliedjes nr. 27, Zing 1

D. VERTELLING

- het is erg belangrijk dat u ter voorbereiding van het bijbelverhaal de rubriek I. Informatie bestudeert. Uw manier van vertellen zal er levendiger op worden en meer diepgang krijgen.
- bij het verhaal wordt gebruik gemaakt van een zandbak en zandbakfiguren. Heeft u deze niet of niet voldoende, maakt u die dan eens met bijvoorbeeld alle sabbatschoolleiding tezamen! Een gezellig en nuttig werkje!
- dit verhaal spreekt altijd goed tot de verbeelding van de kleuters/kinderen. Water en wind, boten en de zee kennen ze allemaal. Laat hen eventueel geluiden maken als u de wind laat waaien en de zee laat bulderen! Zorg er wel voor dat het niet ontaard in geschreeuw!
- bereid uw vertelling goed voor. Oefen thuis totdat uw vertelling overtuigend in uw eigen oren klinkt. Leg uw viltmateriaal van te voren klaar met de figuren in de juiste volgorde. Lees de vertelling vooral niet voor.

E. ADVIEZEN

- zorg dat u tenminste een kwartier voor de aanvang van het programma aanwezig bent. Breng het lokaal in orde, leg het materiaal klaar en vang de kleuters/kinderen op.
- stel voor u zelf een strak tijdschema op of volg het voorgestelde schema op de voet (met een horloge). Houd u er ook aan.
- bereid uw materiaal tot in de puntjes voor. Ukunt jongelui of oudere leden inschakelen voor het inkleuren van de tekeningen en leertekstcirkels.
- in de toepassing wordt gebruik gemaakt van een diorama. Als u de tekening vooraf mooi kleurt of verft, dan kunt u hem de volgende keren ook weer gebruiken. Zonodig kunt u het plastificeren. De figuurtjes kunnen aangevuld worden met bijvoorbeeld kleine speelgoedautootjes of legofiguurtjes. De kleuters/kinderen kunnen u misschien wel aan ideeën helpen.
- bij de toepassing wordt ingegaan op: niet onnodig bang te zijn. Dat houdt niet in dan ook maar onvoorzichtig te zijn! Let u erop, dat dit goed duidelijk wordt voor de kleuters/kinderen?

III. PROGRAMMA

Kleuters/kinderen ontvangen, jasjes ophangen en een plaats aanwijzen. Vertel aan de kleuters/kinderen, dat ze even rustig op de stoeltjes in het lokaal naar het materiaal mogen kijken. Ze kunnen met elkaar praten, maar probeer in iedere geval een rustige sfeer te scheppen.

A. OPENING

1. welkom

- a. zijn er bezoekers? Geef hen een sticker, kaartje of bloem.
- b. zijn er zieken? Gedenk hen in uw gebed. Stuur een kind dat al wat langer afwezig is, een mooie kaart. Laat alle kleuters/kinderen hun naam op de kaart schrijven.
- c. zijn er jarigen? Feliciteer hen even. Knoop even een gesprekje aan met de jarige en informeer of er thuis al een feestje is gehouden; of hij of zij mooie cadeaus heeft gekregen.

groeps- werkvorm:
allen in een kring, leid(st)er verwelkomt

materiaal:
zie voorwoord

materiaal:
kaart zieke(n)

groeps- en werkvorm:
allen rondom de jarige, die op een stoel staat
activiteit:
aansteken kaarsjes, liedjes
uitblazen kaarsjes, geschenk.

2. liedje

“Maak een vrolijk geluid voor de Heer”

liedboekje:
Elly en Rikkert II, nr. 12

3. gebed

Lieve Vader, dank u wel dat we samen in de kindersabbatschool zijn. Dank U dat we hier veilig zijn aangekomen. Wilt u ons helpen om het verhaal van vandaag, over de storm op het meer, goed te begrijpen. Help ons om er veel van te leren. We willen ook zingen tot uw eer en we doen dat met een blij hart, want wij houden van u. Amen.

groeps- en werkvorm:
in een kring (op de knieën), leid(st)er bidt hardop

4. zending

a. verhaal

Vertel het verhaal dat voor deze dag wordt aangeboden in de bundel van zendingsberichten van dit kwartaal. Houd er kort een gesprekje over en laat het collectegeld ophalen.

groeps- en werkvorm:
in een kring, leid(st)er vertelt
materiaal:
zendingsbericht en - vliegtuig.

b. collecte en liedje

“een vliegmachien vliegt naar het zendingsland”

liedboekje:
Sabbatliedjes I, nr. 29

B. LESBEHANDELING

1. terugblik: het huis op de rots en het huis op het zand

a. kringgesprek

Vorige week hebben we een bijbelverhaal verteld en er samen over gepraat. Laten we eens kijken wat jullie er nog van weten.

- wat doet de man op dit plaatje (7.7.3)?
- waarop bouwt hij zijn huis?
- hoe vindt de man zijn huis?
- wat gebeurt er met het huis als het gaat regenen?

- wat is er gebeurt op dit plaatje (7.7.4)?
- waarom is het huis in elkaar gestort?
- wat wil Jezus ons vertellen met dit verhaal?

kijk naar de leertekstcirkel. (7.6.1)

- zie je in de cirkel?
- zeg de leertekst om beuren op.

b. liedje.

“een wijs man”

groeps- en werkvorm:

in een kring, leid(st)er vertelt

materiaal:

7.7.3, 7.7.4 en 7.6.1 (van vorige les)

liedboekje:

Zing 1

2. inleiding: de kano

a. vertelling

In de sloot ligt een kano. Die is van Herbert, de buurjongen van de overkant. “Mag ik een keer in de kano?” vraagt Betty. “Kun je dan al zwemmen?” vraagt Herbert. “Natuurlijk!” roept Betty. “Vooruit, probeer het dan maar,” zegt Herbert. Betty gaat in de kano zitten. Ze pakt de peddel. Ze duwt met de peddel tegen de kant. De kano glijdt zachtjes weg van de kant. Het water ziet er heel donker en heel diep uit onder de kano. Nu peddelt Betty een stukje. Vreemd, de kano gaat niet vooruit! Hij draait maar in het rond! “Help, Herbert, die kano doet het niet goed!” roept Betty bang. “Je moet links en rechts peddelen,” roept Herbert, “kijk zo..., links..., rechts..., links...!” (voordoen). Betty probeert het, maar dat valt niet mee. Het gaat wel zwaar. Na veel moeite komt ze bij de kant terug. Dat was even schrikken.

b. liedje

“er vaart een boot”

groeps- en werkvorm:

in een kring, leid(st)er vertelt

materiaal:

foto van roeiboot, kano, sloot.

kringgesprek

- waarom wordt Betty bang?

- loopt het goed af?

Het bijbelverhaal gaat over Jezus en de discipelen die varen op het meer.

liedboekje

Timotheüs Kinderliedjes nr. 27

3. bijbelverhaal: de storm op het meer

a. op het meer

Jezus heeft veel aan de mensen over God verteld. Nu gaat hij met zijn leerlingen in een boot. Daarin kan Jezus rustig liggen en slapen. De leerlingen zorgen voor de boot. Jezus valt in slaap. Het slaapt zo fijn als de boot zo heen en weer schommelt. De leerlingen slapen niet. Zij kijken naar de lucht. Er komen donkere wolken aan. Zal het gaan stormen? Zal straks de wind heel hard gaan waaien?.

*groeps- en werkvorm:
in een kring tijdens het hele verhaal, leid(st)er vertelt*

*materiaal:
B.I.V. 96a, zonder 182, 184.
(83, 172)*

b. het stormt

De wind begint te waaien. Het wordt een flinke storm. De golven worden hoe langer hoe groter. De boot zwaait heen en weer op de golven. Er komt al water in de boot. En Jezus? Die slaapt rustig door. Wat worden de leerlingen bang. Straks zinkt de boot nog! Wat moeten ze nu doen?

*materiaal:
B.I.V. 96a,
(83, 172, 182, 184)*

c. Jezus wordt wakker gemaakt

De leerlingen zien Jezus slapen. Wordt hij daar nu niet wakker van? Hoe kan hij zo rustig liggen slapen, terwijl zij zo bang zijn? Ze maken hem wakker. Ze zeggen: "Meester, hoe kunt u zo rustig liggen slapen. Trek je je er dan niets van aan dat de boot aan het zinken is?" Jezus kijkt om zich heen. Hij ziet nu de woeste, wilde, hoge golven. Hij hoort de gierende wind. Hij ziet het water in de boot. En hij ziet hoe bang de leerlingen zijn.

*materiaal:
B.I.V. 96a,
(83, 172, 182, 184)*

d. de zee en de wind worden stil

Dan zegt Jezus tegen de zee: "Zwijg, wees stil!" Hij zegt tegen de wind, dat het afgelopen moet zijn. Dan wordt het stil. De hoge, woeste, wilde golven verdwijnen en het wordt weer een kalme rustige gladde zee. De gierende wind gaat weg. Er is nu nog een zachte wind. Er is niets meer te horen. Het is doodstil geworden. De leerlingen zijn stomverbaasd. Wat gebeurt er toch allemaal?

*materiaal:
B.I.V. 96b,
(7, 83, 172, 182, 184)*

e. geen vertrouwen genoeg

Nu kijkt Jezus naar de leerlingen. Hij zegt tegen hen: "Waarom waren jullie zo bang? Hebben jullie dan geen vertrouwen in God?" Jezus ziet dat ze de moed helemaal hadden verloren. Jezus zegt tegen hen, dat ze altijd op God moeten vertrouwen, en altijd moeten hopen. De leerlingen weten dat Jezus gelijk heeft. Ze zeggen: "Wie is hij toch? Hoe komt het toch dat ook de wind en de zee naar hem luisteren?"

*materiaal:
B.I.V. 96b zonder 182, 184.
(7, 83, 172)*

4. bespreking

a. werkboekje

We nemen ons werkboekje en kijken naar de plaatjes en of jullie bij de vragen de goede antwoorden hebben.

*groeps- en werkvorm:
leergesprek rond de tafel.
materiaal:
werkboekje*

aan Kleuters:

- waar gaan Jezus en de leerlingen naar toe op dit plaatje (zo)?
- wat heeft Jezus de hele dag gedaan?

aan Kinderen:

- waarmee gaat Jezus naar de overkant?
- wie gaan er ook mee?
- wat gaat Jezus doen en waarom?

aan Kleuters:

- wat doet Jezus hier op het schip (ma)?
- wat doet de leerling?

aan Kinderen:

- welke woorden horen bij een storm?

aan Kleuters:

- hoe erg stormt het volgens dit plaatje (di)?

aan Kinderen:

- wat doet Jezus nu op het schip?
- zal de wind naar hem luisteren?
- wat zegt Jezus tot zijn leerlingen?

aan Kleuters:

- wat zien jullie op dit plaatje (wo)?
- hoe ziet de zee eruit?

aan Kinderen:

- waait de wind nu zacht, hard of niet meer?
- zijn de leerlingen verbaasd of kwaad?
- vaart de boot of zinkt hij?
- gaat de boot terug of naar de overkant?

aan Kleuters:

- wat zien jullie op dit plaatje (do)?
- hoe hebben jullie het verhaaltje ingevuld?

(laat de schrijvertjes het voorlezen en de jongere kinderen de tekeningen benoemen!)

aan Kinderen:

- welke tekst hebben jullie gevonden?
- waarmee moet je niet bang zijn?
- op wie moet je altijd vertrouwen?

b. leertekst

- wat zie je in deze cirkel (7.7.1)?
- wat staat daarover in de Bijbel?
- laten we het even lezen in Lucas 8:25?
- zeg nu ieder om de beurt de leertekst op.
- wie heeft z'n werkje gemaakt?
- laat eens zien hoe het is geworden?
- welke vijf verschillen hebben jullie gevonden op je werkblad?
- welke antwoorden heb je groen gemaakt. Lees de zinnen voor met de groene vakjes.

*groeps- en werkvorm:
leergesprek met instructies
rond de tafel.
materiaal:
werkboek, 7.7.1, voorgeknijpte
7.7.2 voor allen, Bijbel, lijm.
activiteit:
leertekst laten opzeggen, 7.7.1
ophangen, 7.7.2 uitdelen en op
plakken*

c. liedje

“er vaart een boot”

*liedboekje:
Timotheüs Kinderliedjes nr. 27*

5. toepassing: leren vertrouwen

a. kringgesprek

- zijn jullie wel eens bang?
- wat doen jullie dan?
- waarom moet je niet bang zijn als je goed aan de regels houdt?
- waar moet je lopen en waar kun je oversteken?
- is de politieagent iemand om bang voor te zijn?
- kun je vertrouwen hebben in de politieagent?
- luister je naar wat hij jou zegt?

*groeps- en werkvorm:
leergesprek rond de tafel
materiaal:*

illustratie 7.7.5

figuren vooraf op karton geplakt met een opzetrandje erachter. Zet huizenrij op als diorama. Maak ook een zebra-pad.

activiteit:

figuren op de goede plaats laten zetten met opgaven van reden.

TIP: gebruik een speelkleed met speelgoedauto's e.d. om het nog echter te maken

C. SLUITING

1. liedje

"er vaart een boot"

liedboekje:

Timotheüs Kinderliedjes nr. 27

2. gebed

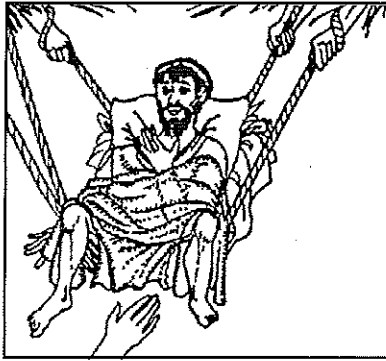
Dank u wel Vader in de hemel voor het verhaal en de les van vandaag. Help ons er aan te denken dat u altijd voor ons zorgt. Daarom moeten we niet bang zijn, maar altijd op u vertrouwen. We gaan straks naar de grote zaal. Geef ons een fijne dienst samen met de mama's en de papa's. Amen.

groeps- en werkvorm:

staan in een kring, leid(st)er bidt hardop

3. afscheid

Neem van elk afzonderlijk afscheid. Wens het een fijne dag en spoor het aan om volgende week terug te komen.

8. zij breken het dak open

LUCAS 5:17-26; MARCUS 2:1-12

Lees één of meerdere keren aandachtig dit bijbelgedeelte. Denk erover na en probeer u zelf erdoor te verrijken, zodat U een beter instrument kunt zijn om de kleuters/kinderen te onderrichten. Vraag aan de Here God om u te helpen bij de studie van de informatie (I), de voorbereiding (II) en het programma in de sabbatschool (III).

I. INFORMATIE - UITLEG - VORMING

Jezus evangeliseert enige tijd in Galilea. Na zijn rondreis komt hij weer in Kapernaüm, waar hij naar huis gaat. Daar ontvangt hij veel mensen, die onderricht van hem willen hebben. Zij komen van heinde en verre: uit Galilea, maar ook uit Jeruzalem en Judea. De uitdrukking "uit elk dorp" is een gebruikelijke oostelijke overdrijving. Onder het gehoor bevinden zich ook de schriftgeleerden (kenners van de tora of de Bijbel) en Farizeeën. Blijkbaar wilden zij allen aan de voeten van de rabbi uit Nazaret zitten en van hem leren. Deze taferelen kwamen in die tijd meer voor. Men reisde dagen of weken lang om onderwijs van één of andere beroemde leraar te kunnen ontvangen. Van Rabbi Hillel, één van de oudere tijdgenoten van Jezus, wordt verteld dat hij zelfs uit het Tweestromenland (Babylonië) was gekomen om onderwijs te genieten bij één van de bekende rabbi's in Palestina. Saulus van Tarsus reist naar Jeruzalem om er onderricht van Rabbi Gamaliël te krijgen. Het bijzondere aan Jezus' optreden als rabbi is, dat er kolossaal veel mensen naar hem toekomen.

Tijdens zijn lesgeven gebeurt er iets ongewoons. Daar er niemand meer bij kan, gaan vier mannen met een verlamde op een draagbaar (?) of matras de buitentrap van het huis op en beginnen gedeelten van het dak te verwijderen. Door de opening laten zij de verlamde tot bij Jezus zakken. Ze hebben het leem moeten wegbreken dat er tussen de balken was aangebracht. Daarna zullen ze de takken en de dwarsbalkjes hebben weggenomen. Het kan ook zijn dat Lucas gelijk heeft, die het over tegels heeft. In het laatste geval moet het een huis geweest zijn van Grieks-Romeinse makelij.

Hoe dan ook, de mannen slagen in hun opzet en Jezus moet iets zeggen of doen. Deze blijkt onder de indruk van HUN GELOOF (= vrouwen) in zijn genezende kwaliteiten. De mannen moeten er ROTSVAST van overtuigd zijn geweest dat hij dat kon. Hier hebben we met echt geloof te maken.

Een spoor van twijfel is er niet te bespeuren! Op basis van dat geloof zegt Jezus tegen deze man dat "zijn zonden hem vergeven zijn". Daarvoor was hij echter niet gekomen ... hij wilde worden genezen! De omstaanders hadden dit ook niet verwacht en de geleerden vinden dit een bedenkelijke zaak. Volgens hen klopt er iets niet. Slechts God kan zonden vergeven, en daar hebben zij in principe gelijk in. Wie de Schrift goed kent, weet dat een mens wel een mens kan vergeven wanneer deze een fout heeft gemaakt tegen hem, maar een mens kan een andermans fouten ten aanzien van God niet vergeven. Of toch? Er is een voorbeeld waarin dat wel gebeurt. Natan zegt tegen David dat zijn zonde hem zijn vergeven (2 Samuël 12:13). Deze profeet spreekt namens God of staat zo nauw in contact met zijn opdrachtgever dat hij gemachtigd is, dit tegen David te zeggen.

In alle andere gevallen zijn het de priesters Abraham, Mozes en andere die bij God pleiten voor de vergeving van zonden van anderen, maar het blijft bij verzoenen en pleiten. Het vergeven zelf wordt aan God overgelaten.

Jezus staat hier blijkbaar in de lijn van de profeet Natan. Natan reageerde op het berouwvol geloof van David. Jezus reageert hier op het geloof van de verlamde en op dat van de vier dragers, die in zekere zin als middelaars of pleiters hun bijdrage leveren. De bijbelgeleerden vragen zich dus af wat voor ongewoons zich hier afspeelt. Aan het geval van David denken zij waarschijnlijk niet. Voor hen lijkt dit duidelijk op lastering. Dit is schade aanrichten aan de kracht en de majesteit van God.

Men moet hun verwondering en verontwaardiging niet te streng beoordelen. Wie zich in een dergelijke situatie zou bevinden, zou geneigd zijn op dezelfde wijze te reageren. Bovendien tekent geen van hen openlijk protest aan. Zij worstelen in hun gedachten met het probleem. Ze zien nog niet meteen hoe dit moet worden aangepakt. Jezus kan zich die gevoelens en gedachten best voorstellen. Hij speelt er

dan ook onmiddellijk op in. Natuurlijk is het gemakkelijk iemand zijn zonden te vergeven, want wie controleert dat? Een zieke genezen is wat anders. Dat kan iedereen zien. Jullie geloven niet dat het mogelijk is dat zonden door een mens kunnen worden vergeven? Goed, maar als jullie dan merken dat diezelfde man wel een zieke kan genezen, dan zullen jullie wel moeten aannemen dat hij ook dat eerste kan. Dat kan de mensenzoon nu eenmaal! Jezus toont hier dat hij de messias is. Als de messias komt, dacht men, dan worden alle zonden vergeven. Dan is de heilstrijd aangebroken. Johannes de Doper had hem voorbereid door de mensen te dopen, de messias zorgt dat de heilstrijd aanbreekt. De reactie van de aanwezigen is overduidelijk. Niemand roept dat er heiligschennis heeft plaats gevonden. Ook de bijbelgeleerden zeggen niet dat het schandalig is wat er is gebeurd. Integendeel! Iedereen is ondersteboven: "zij

waren ontzet, ontzetting beving hen, zij werden met vrees vervuld, zij vreesden en, zij verheerlijkten God". Dus niet Jezus! Voor deze mensen is het overduidelijk dat God heeft gehandeld door middel van Jezus. Daarom komt God alle eer toe. Lucas geeft dan ook in het begin van zijn verhaal aan dat: "er was KRACHT des HEREN (van God), zodat hij (Jezus) KON genezen".

Terecht zegt Jezus: "Opdat gij wete (= uit ervaring kennen) dat de Zoon des mensen MACHT heeft op aarde om zonden te vergeven". Dáár is het Jezus om te doen. De mensen moeten ervan overtuigd raken dat hij, Jezus van Nazaret, de messias is, de van God gezondene, bekleed met kracht van God om zonden te vergeven! En dat is met deze ervaring beslist gelukt. De mensen zeggen dan ook: "Wij hebben ongelooflijke dingen gezien!"

II. VOORBEREIDING

A. DOEL

Weten dat je elkaar moet helpen.

B. WERKBOEKJE

- antwoorden
zo brachten, verlamde, hem.
ma 3, 1, 4, 2
di sta op, pak je matras op en ga naar huis
wo zoiets hebben wij nog nooit gezien!
do is, luisteren, brengen, laten, zakken, ziet,
geneest, kan, lopen.
vr 1. ze dragen hem omdat hij niet kan lopen.
2. ze kunnen niet naar binnen omdat er
overal mensen staan.
3. de man wil dat Jezus hem beter maakt.
4. Jezus zegt: sta op!
- leertekst
Marcus 2:3 - "Zij brachten een verlamde
man tot hem"

C. MATERIAAL

- terugblik
twee ingekleurde tekeningen uit het werkboekje (7.8.3, 7.8.4) en de ingekleurde leertekstcirkel van de vorige les. (7.7.1)
- inleiding
een sleutel
- bijbelverhaal
viltmateriaal uitgave 1980!
achtergronden: kamer, figuren: 2, 20, 29,
50, 56, 57, 58, 59, 87, 89, 99, 106, 121,
199, 230, 321, 323.
illustratie 7.8.5, plaat, foto van een oosters
huis.
zandbak, figuren van mensen, huis; man
op matras
- bespreking
werkboekje les 8. ingekleurde leertekst-
cirkel (7.8.1), voorgeknipte leertekstcirkel
(7.8.2)
Bijbel, lijm, matje of kampeermatrasje
- toepassing
illustraties 7.8.6, 7.8.7, 7.8.8, oude over-
hemden, waterverf en penselen. Groot vel
A3.

6. liedjes

Elly en Rikkert II, nr. 12
Sabbatliedjes I, nr. 29
Timothetis Kinderliedjes, nr. 27, 88.

D. VERTELLING

- het is erg belangrijk dat u ter voorbereiding van het bijbelverhaal de rubriek I. Informatie bestudeert. Uw manier van vertellen zal er levendiger op worden en meer diepgang krijgen.
- bij het verhaal wordt weer gebruik gemaakt van zandbak en zandbakfiguren. Ook kunt u gebruik maken van poppenhuispoppetjes en andere attributen.
- houdt u tijdens de vertelling steeds in de gaten of iedereen wel begrijpt wat er wordt verteld? Leg indien nodig één en ander nog eens uit. Bijvoorbeeld in het gedeelte 3.d. Weet iedereen wat vergeven betekent?
- let u bij het naspelen van de leertekst erop, dat het geen rommeltje wordt? Kleuters/kinderen kunnen rustig spelen als de leid(st) er ook ernstig bezig is.
- bereid uw vertelling goed voor. Oefen thuis totdat uw vertelling overtuigend in uw eigen oren klinkt. Leg uw viltmateriaal van te voren klaar met de figuren in de juiste volgorde. Lees de vertelling vooral niet voor.

E. ADVIEZEN

- zorg dat u een kwartier voor de aanvang van het programma aanwezig bent. Breng het lokaal in orde, leg het materiaal klaar en vang de kleuters/kinderen op.
- stel voor u zelf een strak tijdschema op of volg het voorgestelde schema op de voet (met een horloge). Houd u er ook aan.
- bereid uw materiaal tot in de puntjes voor. U kunt jongelui of oudere leden inschakelen voor het inkleuren van de tekeningen en leertekstcirkels.

III. PROGRAMMA

Kleuters/kinderen ontvangen, jasjes ophangen en een plaats aanwijzen. Vertel aan de kleuters/kinderen, dat ze even rustig op de stoeltjes in het lokaal naar het materiaal mogen kijken. Ze kunnen met elkaar praten, maar probeer in iedere geval een rustige sfeer te scheppen.

A. OPENING

1. welkom

- a. zijn er bezoekers? Geef hen een sticker, kaartje of bloem.
- b. zijn er zieken? Gedenk hen in uw gebed. Stuur een kind dat al wat langer afwezig is, een mooie kaart. Laat alle kleuters/kinderen hun naam op de kaart schrijven.
- c. zijn er jarigen? Feliciteer hen even. Knoop even een gesprekje aan met de jarige en informeer of er thuis al een feestje is gehouden; of hij of zij mooie cadeaus heeft gekregen.

groeps- en werkvorm:
allen in een kring, leid(st)er verwelkomt

materiaal:
zie voorwoord

materiaal:
kaart zieke(n)

groeps- en werkvorm:
allen rondom de jarige, die op een stoel staat
activiteit:
aansteken kaarsjes, liedjes, uitblazen kaarsjes, geschenk.

2. liedje

“Maak een vrolijk geluid voor de Heer”.

liedboekje:
Elly en Rikkert II, nr. 12

3. gebed

Vader in de hemel, dank U wel voor de kindersabbatschool. We zijn weer bij elkaar om van u te leren. We gaan praten over een zieke man en zijn vrienden. Help ons ook te leren om elkaar te helpen, en ook anderen. Wij vragen u dit in Jezus' naam. Amen.

groeps- en werkvorm:
in een kring(op de knieën), leid(st)er bidt hardop

4. zending

a. verhaal

Vertel het verhaal dat voor deze dag aangeboden wordt in de bundel van zendingsberichten van dit kwartaal. Houd er kort een gesprekje over en laat het collectegeld ophalen.

groeps- en werkvorm:
in een kring, leid(st)er vertelt
materiaal:
zendingsbericht- en -vliegtuig.

b. liedje en collecte

“een vliegmachien vliegt naar het zendingsland”

liedboekje:
Sabbatliedjes I, nr. 29

B. LESBEHANDELING

1. terugblik: de storm op het meer

a. kringgesprek

Vorige week hebben we een bijbelverhaal verteld en er samen over gepraat. Laten we eens kijken wat jullie er nog van weten.

- wat doet Jezus op dit plaatje (7.8.3)?
- waardoor is Jezus zo moe geworden?
- waarom willen de leerlingen Jezus wakker maken?
- waarom zijn de leerlingen zo bang geworden?

- waarom zijn de leerlingen zo verbaasd op dit plaatje (7.8.4)?
- hoe komt het dat de storm is gaan liggen?
- wat vraagt Jezus aan zijn leerlingen?
- op wie moeten de leerlingen en wij vertrouwen?
- hoeven wij nog bang te zijn als wij op God vertrouwen?

kijk naar de leertekstcirkel. (7.7.1)

- wat zie je in de cirkel?
- zeg de leertekst om beurten op.

b. liedje

“er vaart een boot”

groeps- en werkvorm:

in een kring, leid(st)er vertelt.

materiaal:

7.8.3, 7.8.4 en 7.7.1 (van vorige les)

liedboekje:

Timotheüs Kinderliedjes nr. 27

2. inleiding: het raampje

a. vertelling

“Da’s ook wat moois,” zucht vader. “Nu staan we hier op de stoep en de voordeur zit op slot. We komen er echt niet in zonder sleutel.” “Maar jij had toch de sleutel in je zak?” zegt moeder. “Welnee, jij hebt toch altijd de sleutel bij je?” “We moeten de politie bellen,” zegt Betty. Na een tijdje stopt er een politieauto voor de deur. De agent voelt aan de voordeur. “Potdicht,” zegt hij. “Woont u eigenlijk wel hier?” vraagt hij aan moeder en vader. Moeder laat haar identiteitskaart zien. De agent krabbelt eens achter zijn oor. “Ik denk toch dat u er een slotenmaker bij moet halen,” zegt de agent. “Die kan de deur wel open maken.” Opeens horen ze voetstappen in de gang. En dan... gaat de voordeur open. “FREDDY... jij?” “Ik ben door het raampje van de badkamer gekropen,” zegt Freddy trots. “Alleen zo’n mager jongetje als jij kan daar door heen,” lachen vader en moeder. “Gelukkig maar!”

b. liedje

“vier vrienden”

groeps- en werkvorm:

in een kring, leid(st)er vertelt.

materiaal:

een sleutel

kringgesprekje:

- hoe helpt Freddy zijn vader en moeder?

- wat doe je als je niet naar binnen kunt in je huis?

Het bijbelverhaal gaat over vier mannen die hun vriend helpen om een huis binnen te komen.

liedboekje:

Timotheüs Kinderliedjes nr. 88

3. bijbelverhaal: vier vrienden laten een verlamde man door het dak naar beneden

a. de volle kamer

Jezus is weer in Kapernaüm. De mensen in de stad horen het. Ze willen hem allemaal zien en horen. Al gauw is de kamer te klein. De mensen moeten zelfs buiten blijven staan. Toch wil iedereen erbij zijn. Misschien kunnen ze toch nog iets zien en toch nog iets horen? Daar komen vier mannen aan. Ze dragen een soort matras. Er ligt een man op. Hij kan niet op zijn benen staan. Daarom helpen de andere mannen hem. Ze willen met hem naar Jezus toe. Maar hoe kunnen ze nu bij hem komen? Het is zo druk en de kamer is zo vol.

*groeps- en werkvorm:
in een kring tijdens het hele verhaal, leid(st)er vertelt*

materiaal:

zandbak; figuren van: huis, mensen of

*B.I.V. 97a met 50, 59, 87, 89, 106, zonder 122, 228
(kamer, 2, 20, 29, 50, 56, 58, 59, 87, 89, 99, 106, 199, 230)*

b. op het dak

Daar staan de mannen nu met de matras. Hoe kunnen ze hem nu bij Jezus brengen? Dan krijgen ze een idee. Achter het huis is een trap. Daarmee kun je boven op het dak komen. Voorzichtig dragen de vier mannen de matras met de verlamde man erop. Dat zal wel een zwaar werk zijn! Oef! Nu zijn ze boven. Wat gaan ze nu doen?

materiaal:

plaat, foto van zo'n oosters huis; zie illustratie (7.8.5)

*B.I.V. 97a met 50, 59, 87, 89, 106, zonder 122, 228
(kamer, 2, 20, 29, 50, 56, 58, 59, 87, 89, 99, 106, 199, 230)*

c. door het dak

De mannen weten ongeveer waar Jezus staat. Boven op het dak, precies boven die plaats gaan ze het dak openbreken. Eerst maken ze een klein gat. Dan maken ze het gat groter en groter. Ze maken het zo groot, dat de matras met de verlamde man erdoor kan zakken. Heel voorzichtig wordt hij door de vier mannen door het gat neergelaten. Dan ligt hij vlak voor Jezus!

materiaal:

zandbak; figuren: huis, mensen en man op matras of

*B.I.V. 97a met 50, 59, 87, 89, 106, 121, 323, zonder 122, 228
(kamer, 2, 20, 29, 50, 56, 58, 59, 87, 89, 99, 106, 121, 199, 230, 323)*

d. vergeven

Jezus ziet de vier mannen en de verlamde man. Hij merkt dat ze vertrouwen hebben in hem. Hij zegt tegen de verlamde man: "Alles wat je verkeerd hebt gedaan, wordt je vergeven. Maak je daar maar geen zorgen over." De mensen om Jezus heen beginnen zachtjes te fluisteren. Gaat Jezus die man vergeven? God kan toch alleen maar vergeven? Jezus hoort dat de mensen erover praten. Hij zegt tegen hen: "Iedereen kan wel tegen een ander zeggen: 'alles is je vergeven.' Dat is niet zo moeilijk! Maar ik zal jullie laten zien, dat ik het ook echt kan. Ik kan dat net zo goed, als dat ik iemand beter kan maken.

materiaal:

zandbak; figuren: huis, mensen en man op matras of

*B.I.V. 97a met 50, 59, 87, 89, 106, 121, 323, zonder 122, 228
(kamer, 2, 20, 29, 50, 56, 58, 59, 87, 89, 99, 106, 121, 199, 230, 323)*

e. genezen!

Hij zegt tegen de verlamde man: "Neem je matras op en wandel. Ga maar naar huis." En de man staat zomaar op. Hij doet wat Jezus hem zegt. Hij pakt zijn matras op en hij gaat naar buiten. Iedereen staat hem vol verbazing na te kijken. Iedereen praat door elkaar. Ze zeggen: "Zoiets hebben we nog nooit gezien!"

materiaal:

zandbak; figuren van mensen; huis of

*B.I.V. 97a met 50, 57, 59, 87, 89, 106, 321, zonder 122, 228
(kamer, 2, 20, 29, 50, 56, 57, 58, 59, 87, 89, 99, 106, 199, 230, 321)*

4. bespreking

a. werkboekje

We nemen ons werkboekje en kijken naar de plaatjes en of jullie bij de vraagjes de goede antwoorden hebben.

aan Kleuters:

- waar gaan de mensen allemaal naar toe op dit plaatje (zo)?
- is het druk bij Jezus in huis?

aan Kinderen:

- welk goede nieuws wil Jezus aan de mensen vertellen?
- wat deden de vier mannen toen ze hoorden dat Jezus er was?

aan Kleuters:

- wat doen de mannen op dit plaatje (ma)?
- waarom gaan ze niet gewoon door de deur naar binnen?

aan Kinderen:

- hoe helpen de vier mannen hun zieke vriend? zet de zinnnetjes in de juiste volgorde.

aan Kleuters:

- is Jezus alleen in de kamer op dit plaatje (di)?
- wie wordt er door het dak naar beneden gelaten?

aan Kinderen:

- hebben de verlamde man en zijn vrienden een groot geloof?
- hoe weet je dat?
- wat zegt Jezus tegen de verlamde man?

aan Kleuters:

- wat is er gebeurd met de verlamde op dit plaatje (wo)?

aan Kinderen:

- gelooft de man direct wat Jezus zegt?
- de mensen zijn verbaasd en danken God. Wat zeggen ze?

aan Kleuters:

- wat doet de genezen man op dit plaatje (do)?

aan Kinderen:

- hebben jullie het verhaaltje kunnen invullen. Wie wil het voorlezen?

b. leertekst

- wat zie je in deze cirkel (7.8.1)?
- wat staat daarover in de Bijbel?
- laten we het even lezen in Marcus 2:3.
- zeg nu ieder om de beurt de leertekst op.
- wie heeft zijn werkje gemaakt?
- welke vijf verschillen heb je gevonden?
- welke plaatjes heb je boven welke verhaaltjes geplakt op je werkblad?
- waarom dragen de mannen hem?
- waarom kunnen ze niet naar binnen?
- wat wil de man van Jezus?
- wat zegt Jezus tegen de man?

c. liedje

“vier vrienden”

groeps- en werkvorm:

leergesprek rond de tafel.

materiaal:

werkboekje.

groeps- en werkvorm:

leergesprek met instructies rond de tafel.

materiaal:

werkboek, 7.8.1, voorgeknijpte 7.8.2 voor allen, Bijbel, lijm, matrasje

activiteit:

leertekst laten opzeggen, 7.8.1 ophangen, 7.8.2 uitdelen en op plakken.

om beurten gaan de kleuters/kinderen even op het kleedje of matrasje liggen; om beurten zeggen de anderen de tekst op, een kind neemt (rolt) matrasje op en geeft het aan de volgende.

liedboekje:

Timotheüs Kinderliedjes nr. 88

5. toepassing: elkaar helpen

a. kringgesprek

Op deze plaatjes kun je zien hoe je mama of papa kunt helpen. Kunnen jullie elkaar ook helpen met iets wat jullie niet zelf kunnen? Ik heb hier een aantal oude overhemden. We gaan verven. De overhemden doen we achterstevoren aan, want onze kleren mogen niet vies worden. De knoopjes aan de achterkant kun je niet zelf dicht krijgen. Nu moeten jullie daar elkaar even mee helpen.

Laten we nu deze zes plaatjes mooi verven. Om beurten zeggen we wat er op staat. Ieder vertelt of hij of zij papa of mama zo wel eens heeft geholpen.

*groeps- en werkvorm:
leergesprek rond de tafel
materiaal:*

*oude overhemden, illustraties
7.8.6, 7.8.7, 7.8.8, waterverf, penselen.*

activiteit:

plaatjes die van te voren op karton zijn geplakt, uitdelen en laten verven. Ieder één plaatje geven. Zorg voor twee of drie sets kopieën. Daarna op een groot vel (A2) papier plakken.

C. SLUITING

1. liedje

“Vier vrienden”

liedboekje:

Timotheüs Kinderliedjes nr 88

2. gebed

Lieve Vader in de hemel, wat fijn dat die vier mannen hun zieke vriend hebben geholpen. Dank u dat wij vandaag dit verhaal hebben gehoord. Help ons nu ook om anderen te helpen wanneer ze hulp nodig hebben. Wilt u ons alstublieft een fijne sabbatdag geven. Amen.

groeps- en werkvorm:

staan in een kring, leid(st)er bidt hardop.

3. afscheid

Neem van elk kind afzonderlijk afscheid. Wens het een fijne dag en spoor het aan om volgende week terug te komen.

9. één woord is al genoeg

MATTEÛS 8:5-13; LUCAS 7:1-10

Lees één of meerdere keren aandachtig dit bijbelgedeelte. Denk erover na en probeer u zelf erdoor te verrijken, zodat U een beter instrument kunt zijn om de kleuters/kinderen te onderrichten. Vraag aan de Here God om u te helpen bij de studie van de informatie (I), de voorbereiding (II) en het programma in de sabbatschool (III).

I. INFORMATIE - UITLEG - VORMING

Jezus keert na zijn redevoering op de berg naar zijn woonplaats Kapernaüm terug (Matteüs 8:1, Lucas 7:1). De evangelist Matteüs vertelt eerst de genezing van een melaatse man, die vanwege zijn ziekte buiten de gewone samenleving staat. Daarna komt het verhaal van de genezing van de knecht van een heidens officier, die ook geen deel uitmaakt van het joodse volk. Het gaat hier om een 'godvrezende'. Zo noemt men iemand in bijbelse tijd die de synagoge regelmatig bezoekt, de God van de joden aanbidt en naar een deel van de tora (= wet) leeft. Hij is geen proseliet, want die laat zich naast het leven naar de tora ook dopen en besnijden. Een proseliet wordt dan ook als jood beschouwd. Er zijn enkele beroemde rabbijnen, die proselieten waren. Deze officier heeft de stap van besnijdenis en doop dus (nog) niet gedaan. Een godvrezende wordt ook wel een jodengenoot genoemd. Dat is dus een overtuigend sympatisant. Welke nationaliteit deze officier heeft, weten wij niet. Het is helemaal niet zeker of het om een Romein gaat. In Galilea, waarin Kapernaüm ligt, heerst Herodes Antipas, een zoon van Herodes de Grote. Die heeft het recht er zelf troepen op na te houden. Meestal zijn dit huurtroepen uit de omliggende landen, vooral uit Libanon en Syrië.

De officier in kwestie heeft de graad van honderdman of centurion. Het kan een Romein zijn die is ingehuurd, maar zekerheid bestaat er niet over. In Jezus'tijd is Kapernaüm een strategische grensstad, waar dus heel wat soldaten liggen gelegerd. Deze honderdman woont in de stad en heeft een slaaf waar hij heel veel prijs op stelt. Matteüs schrijft dat hij hevige pijn heeft. Lucas vermeldt dat hij ernstig ongesteld is en op sterven ligt. Maar niet alleen op dit punt verschillen de twee evangelisten in hun berichtgeving. Matteüs laat de officier zelf naar Jezus komen, terwijl Lucas beweert dat hij een aantal oudsten op Jezus afstuurt. Om allerlei redenen

heeft Lucas het waarschijnlijk bij het rechte eind. Wij volgen hier dus zijn versie.

De oudsten der joden (Lucas 7:3) zijn naar alle waarschijnlijkheid enige leden uit het synagoge- en het stadsbestuur. De honderdman heeft hen verzocht bij Jezus te bemiddelen en hem over te halen zijn knecht het leven te redden. De oudsten geven gehoor aan dit verzoek, waaruit blijkt dat zij grote sympathie en dankbaarheid betonen ten aanzien van deze heiden. Hij had namelijk volgens hun zeggen hun synagoge gebouwd. Dat wil zeggen: hij zal zeer veel geld hebben gegeven voor de bouw ervan. Het is ondenkbaar dat een heiden een synagoge zou mogen bouwen voor joden, maar geld geven gebeurde natuurlijk wel eens! Uit die daad blijkt dan onder andere zijn grote liefde voor het joodse volk. De oudsten dringen zeer bij Jezus aan. Hieruit blijkt een zeker vertrouwen van hun kant, dat de rabbi in staat moet zijn wat aan de ernstige ziekte te doen. Jezus treedt niet in discussie, maar hij gaat onmiddellijk met hen mee.

Niet ver meer van het huis verwijderd - op gezichtsafstand (?) - stuurt de centurion enkele van zijn vrienden naar Jezus om te zeggen dat hij niet verder moet komen. Is dit in tegenstrijd met zijn eerste verzoek? Dat is mogelijk, maar niet noodzakelijk. Hij kan hebben gedacht: "Als de rabbi inderdaad komt, dan moet ik vermijden dat hij mijn huis betreedt". Hoewel Jezus er geen moeilijkheden mee kan krijgen - hebben de voornaamsten van Kapernaüm hem niet zelf gevraagd (?) - is het niet gangbaar dat joden bij onbesnedenen binnenkomen (Handelingen 11:3). Wil hij hem niet compromitteren omdat hij zoveel respect voor Jezus heeft? Mogelijk. Hieruit blijkt weer zijn waardering voor Jezus. Hij had natuurlijk ook één van zijn knechten kunnen sturen.

Alles wijst er dus op, dat we hier hebben te maken met een zeer gevoelig en voorkomend man. Ook laat hij zeggen dat hij het niet waard is, dat Jezus die moeite doet. En evenmin

vindt hij zich waardig genoeg om zelf naar Jezus te gaan. Valse bescheidenheid? Zeker niet! Ook Johannes de Doper toonde iets van die nederigheid. Beiden menen terecht met een groot profeet te maken te hebben. Dat dit laatste bij de honderdman het geval is, blijkt uit zijn verdere uiteenzetting. Als officier heeft hij het gezag om ondergeschikten bevelen te geven. De officier kan de bevelen laten uitvoeren omdat hij het gezag dat boven hem staat vertegenwoordigt. Met betrekking tot Jezus bedoelt hij dus dat de profeet uit Nazaret onder het gezag van God staat en daarom bevelen kan geven namens God. Die bevelen worden volgens hem dus automatisch uitgevoerd. Eén woord of één bevel is genoeg om de knecht te genezen. Genezen door het woord vindt men al in Psalm 107:20,

maar ook Jezus geneest door te spreken (Mattëis 8:15). Jezus is verwonderd over de handelswijze van deze man. De absolute overtuiging en het vertrouwen dat deze heiden in hem stelt, dwingen bij hem respect af. Reden genoeg voor Jezus om te stellen dat hij nog nooit zo'n groot geloof in Israël is tegengekomen. Dit kan een gebruikelijke oosterse overdrijving zijn om aan te geven dat het een bijzonder geloof gaat, maar mogelijk kan het ook letterlijk worden opgevat. In beide gevallen blijft de bedoeling duidelijk: het geloof van deze beiden is uitzonderlijk. Naast het onderstrepen van dit geloof, heeft Lucas ook de nadruk gelegd op zijn nederigheid. Dit komt vooral tot uiting in het woordgebruik en de manier waarop deze man zijn verzoeken aan het adres van Jezus richt.

II. VOORBEREIDING

A. DOEL

Weten dat vertrouwen je gezond kan maken.

B. WERKBOEKJE

- antwoorden
zo sterven, dood.
ma bezorgd.
di ver weg; weinig; wel.
wo nee, woord, knecht, herstellen.
do ik heb zo'n groot geloof niet gevonden.
vr 1. wilt u komen? vraagt hij Jezus
2. één woord van u is genoeg om hem beter te maken
3. de slaaf van de hoofdman is erg ziek.
- leertekst
Lucas 7:7 - "spreek een woord en mijn knecht moet herstellen".

C. MATERIAAL

- terugblik
twee ingekleurde tekeningen uit het werkboekje (7.9.3, 7.9.4) en de ingekleurde leertekstcirkel van de vorige les. (7.8.1).
- inleiding
geen
- bijbelverhaal
zandloper
viltmateriaal uitgaven 1980!
achtergronden: S4, S7, figuren: 2, 20, 29, 50, 56, 58, 60, 94, 106b.
- bespreking
werkboekje les 9, ingekleurde leertekstcirkel (7.9.1), voor elk kind één (al dan niet gekleurde) leertekstcirkels (7.9.2)
Bijbel, lijn.
- toepassing
illustraties 7.9.5, 7.9.6, 7.9.7
kleurpotloden/viltstiften.
- liedjes
Elly en Rikkert II, nr. 12
Sabbatliedjes I, nr. 29
Timotheüs Kinderliedjes nr. 88
Zing 57

D. VERTELLING

- het is erg belangrijk dat u ter voorbereiding van het bijbelverhaal de rubriek I. Informatie bestudeert. Uw manier van vertellen zal er levendiger op worden en meer diepgang krijgen.
- de hoofdman van Kapernaüm is niet lichtgelovig, maar een man, die weet wat hij gelooft. Hij weet zeker, dat Jezus zijn knecht zal kunnen genezen. Daarvoor hoeft Jezus niet eens de knecht aan te raken! Laat in het verhaal vooral de bezorgdheid van de hoofdman ten opzichte van zijn knecht zien. Daarmee toont de hoofdman zijn enorme naastenliefde.
- Jezus is verbaasd over de redenering van zijn geloof. Zoals de soldaten luisteren naar hun hoofdman, zo luisteren zieken en kwalen naar de "hoofddokter" Jezus. Zo simpel vertelt de hoofdman dat. Wie kon dat beter hebben geformuleerd?
- het is werkelijk frappant, dat het geloof van de hoofdman door Jezus op één lijn wordt gezet met het geloof van Abraham, Isaäk en Jacob. Zo'n heidense man ...!
- bereid uw vertelling goed voor. Oefen thuis totdat uw vertelling overtuigend in uw eigen oren klinkt. Leg uw viltmateriaal van te voren klaar met de figuren in de juiste volgorde. Lees de vertelling vooral niet voor.

E. ADVIEZEN

- zorg dat u tenminste een kwartier voor de aanvang van het programma aanwezig bent. Breng het lokaal in orde, leg het materiaal klaar en vang vroege kleuters/kinderen op.
- stel voor u zelf een strak tijdschema op of volg het voorgestelde schema op de voet (met een horloge). Houd u er ook aan.
- bereid uw materiaal tot in de puntjes voor. U kunt jongelui of oudere leden inschakelen voor het inkleuren van de tekeningen en leertekstcirkels.
- in de toepassing laten we in de praktijk zien hoe geloof ergens in werkt. Geloof in wat je doet, geloof in wat je wilt, dat kan zorgen voor "wonderen".

III. PROGRAMMA

Kleuters/kinderen ontvangen, jasjes ophangen en een plaats aanwijzen. Vertel aan de kleuters/kinderen, dat ze even rustig op de stoeltjes in het lokaal naar het materiaal mogen kijken. Ze kunnen met elkaar praten, maar probeer in ieder geval een rustige sfeer te scheppen.

A. OPENING

1. welkom

- a. zijn er bezoekers? Geef hen een sticker, kaartje of bloem.
- b. zijn er zieken? Gedenk hen in uw gebed. Stuur een kind dat al wat langer afwezig is, een mooie kaart. Laat alle kleuters/kinderen hun naam op de kaart schrijven.
- c. zijn er jarigen? Feliciteer hen even. Knoop even een gesprekje aan met de jarige en informeer of er thuis al een feestje is gehouden; of hij of zij mooie cadeaus heeft gekregen.

groeps- en werkvorm:
allen in een kring, leid(st)er verwelkomt

materiaal:
zie voorwoord.

materiaal:
kaart zieke(n)

groeps- en werkvorm:
allen rondom de jarige, die op een stoel staat.
activiteit:
aansteken kaarsjes, liedjes, uitblazen kaarsjes, geschenk.

2. liedje

“Maak een vrolijk geluid voor de Heer”

liedboekje:
Elly en Rikkert II, nr. 12.

3. gebed

Lieve Vader in de hemel, wij danken u dat wij vanmorgen weer in de kindersabbatschool kunnen zijn. Wij zijn blij dat we bij u in uw huis zijn. Wij willen samen zingen tot uw eer en luisteren naar het bijbelverhaal. Help ons te begrijpen over de genezing van de knecht van de hoofdman. Geef ons alstublieft een fijne ochtend. Amen.

groeps- en werkvorm:
in een kring (op de knieën), leid(st)er bidt hardop

4. zending

- a. verhaal
vertel het verhaal dat deze dag aangeboden wordt in de bundel van zendingsberichten van dit kwartaal. Houd er een kort gesprekje over en laat het collectegeld ophalen.
- b. liedje en collecte
“een vliegmachien vliegt naar het zendingsland”

groeps- en werkvorm:
in een kring, leid(st)er vertelt
materiaal:
zendingsbericht en -vliegtuig

liedboekje:
Sabbatliedjes I, nr. 29

B. LESBEHANDELING

1. terugblik: vier vrienden laten een verlamde man door het dak naar beneden

a. kringgesprek:

Vorige week hebben we een bijbelverhaal verteld en er samen over gepraat. Laten we eens kijken wat jullie er nog van weten.

- waar komt de man vandaan op dit plaatje (7.9.3)?
- waarom komt hij niet gewoon via de deur naar binnen?
- wat is er met de man aan de hand?
- wie hebben hem geholpen?
- hadden zijn vrienden en hij een groot geloof?
- hoe weet je dat?

- waarom is de man zo blij op dit plaatje (7.9.4)?
- wat had Jezus tegen hem gezegd?
- luisterde de man direct naar Jezus?

kijk naar de leertekstcirkel.(7.8.1)

- wat zie je in de cirkel?
- zeg de leertekst om beurten op.

b. liedje

"vier vrienden"

groeps- en werkvorm:

in een kring, leid(st)er vertelt.

materiaal:

7.9.3, 7.9.4 en 7.8.1 (van vorige les)

liedboekje:

Timotheüs Kinderliedjes nr. 88.

2. inleiding: buikpijn

a. vertelling

Het is midden in de nacht. Iedereen slaapt, behalve Betty. Ze draait zich om in bed. Ze heeft erge buikpijn. "Mama, ik ben ziek," roept ze. "Je hebt koorts," zegt moeder. Betty krijgt een tabletje. Maar de pijn en de koorts gaan niet over. "Nu bel ik de dokter," zegt moeder. En al heel vlug staat de dokter naast Betty's bed. "Zo meisje, ik denk dat je naar het ziekenhuis moet. Je hebt een blindedarmontsteking," zegt hij. In het ziekenhuis wordt Betty snel geholpen. En na een paar dagen is Betty al weer aardig opgeknapt. Ze mag gelukkig weer naar huis.

groeps- en werkvorm:

in een kring, leid(st)er vertelt.

materiaal:

geen

kringgesprek

- wie heeft er wel eens in een ziekenhuis gelegen? Wie helpen je daar?

- de dokter helpt je om weer gezond te worden; medicijnen helpen je om (weer gezond te worden); je lichaam wordt ook vanzelf (weer gezond).

In het bijbelverhaal gaat het over een zieke jongen die weer gezond wordt gemaakt. Maar niet door een dokter!

b. liedje:

"God is nabij"

liedboekje:

Zing 57

3. bijbelverhaal: de slaaf van een Romeins officier

a. de hoofdman

Jezus is lang op reis geweest. Hij is nu weer terug in de stad Kapernaüm, waar hij zelf woont. Opeens komt er een man naar Jezus toe. Het is een belangrijke man in het leger. Hij heeft veel soldaten. Hij is hun baas. Zij moeten hem gehoorzamen. Hij is hun hoofdman. Hij wil iets aan Jezus vragen. Nee, niet iets voor zichzelf. Hij wil iets vragen voor zijn knecht!

*groeps- en werkvorm:
in een kring tijdens het hele verhaal, leid(st)er vertelt
materiaal:
B.I.V. 93a,
(S4, S7, 2, 20, 29, 50, 56, 58, 60,
94, 106b)*

b. de knecht van de hoofdman

Wat is er met de knecht? Is hij ziek? De hoofdman vertelt aan Jezus, dat zijn knecht erg veel pijn heeft. Hij kan niet meer staan. Hij ligt ziek thuis. Hij kan niet meer op zijn benen staan. Ze zakken zomaar door. De knecht is verlamd. De hoofdman vindt het heel erg voor zijn knecht. Daarom komt hij nu bij Jezus. Jezus heeft al een heleboel mensen beter gemaakt. Misschien kan hij ook iets voor zijn knecht doen?

*materiaal:
B.I.V. p. 93a,
(S4, S7, 2, 20, 29, 50, 56, 58, 60,
94, 106b)*

c. de hoofdman en zijn soldaten

Jezus luistert naar de hoofdman. Hij vraagt of hij bij de knecht moet komen om hem beter te maken. De hoofdman schudt zijn hoofd. "Nee, dat is helemaal niet nodig", zegt hij. Jezus hoeft alleen maar te zeggen dat de knecht beter moet worden en dan zal het ook wel gebeuren! vindt de hoofdman. Hij vertrouwt helemaal op Jezus. Hij zegt tegen Jezus: "Als ik iets tegen mijn soldaten zeg, dan doen ze precies wat ik zeg. Als ik iets aan mijn knecht vraag, dan doet hij dat meteen"! Ja, de soldaten en knechten luisteren naar hun hoofdman. "Als u ook iets zegt, dan gebeurt het ook meteen", zegt de hoofdman. Jezus is erg verbaasd als hij hoort wat de hoofdman zegt. Denkt de hoofdman echt, dat Jezus zoveel kracht heeft?

*materiaal:
B.I.V. p. 93a,
(S4, S7, 2, 20, 29, 50, 56, 58, 60,
94, 106b)*

d. het grote geloof

Er staan een heleboel mensen om Jezus heen. Zij horen ook allemaal wat de hoofdman en Jezus zeggen. Jezus wil aan de mensen iets vertellen. Hij zegt: "Deze man, deze hoofdman heeft een heel groot geloof. Zoveel geloof heb ik nog nooit gezien"! Heel lang geleden leefden Abraham, Isaäk en Jacob. Zij waren ook mannen die een groot geloof hadden. "Deze hoofdman heeft ook zo'n groot geloof", zegt Jezus, "en dat is knap!".

*materiaal:
B.I.V. p. 93a,
(S4, S7, 2, 20, 29, 50, 56, 58, 60,
94, 106b)*

e. de knecht wordt beter

De hoofdman staat op Jezus te wachten. Dan zegt Jezus tegen hem: "Ga maar naar huis. Het zal zo zijn als je gelooft"! De knecht zal dus beter worden! De hoofdman gelooft het echt. Hij weet het zeker. Hij gaat zo snel mogelijk naar huis. Daar ziet hij dat de knecht weer helemaal gezond is. Hij vraagt hem wanneer hij beter is geworden. Dat gebeurde precies op het moment, dat Jezus het tegen de hoofdman zei!

*materiaal:
zandloper
activiteiten:
leid(st)er laat kleuters/kinderen
m.b.v. zandloper zien, hoeveel
tijd er kan liggen tussen vertrek
en aankomst. Laat iemand door
lokaal lopen gedurende het leeg-
lopen van de zandloper. Herhaal
in het kort "e" tijdens de hande-
lingen.*

4. bespreking

a. werkboekje

We nemen ons werkboekje en kijken bij de plaatjes en of jullie bij de vraagjes de goede antwoorden hebben.

*groeps- en werkvorm:
leergesprek rond de tafel
materiaal:
werkboekje*

aan Kleuters:

- wat zie je op dit plaatje (zo)?
- is de hoofdman de baas van de soldaat?

aan Kinderen:

- wat is er met de slaaf aan de hand?
- wat betekent dat?

aan Kleuters:

- wat gaan de twee joodse mannen aan Jezus vragen op dit plaatje (ma)?
- van wie moeten ze dat gaan vragen?

aan Kinderen:

- wat is de hoofdman over de soldaat?
- zorgt de hoofdman altijd goed voor de joden?

aan Kleuters:

- wat vertellen de man en de vrouw op dit plaatje (di) aan Jezus?

aan Kinderen:

- gelooft de hoofdman dat Jezus van dichtbij of van ver weg kan genezen?
- moet Jezus veel of weinig zeggen?
- zal de slaaf dan wel of niet beter worden?

aan Kleuters:

- waarom is Jezus zo verbaasd op dit plaatje (wo)?

aan Kinderen:

- moet Jezus naar de slaaf komen?
- wat zegt de hoofdman?

aan Kleuters:

- waarom is de hoofdman zo blij op dit plaatje (do)?
- wie maakte de slaaf beter?

aan Kinderen:

- hoe deed hij dat?
- wat zegt Jezus over de hoofdman?

b. leertekst

- wat zie je in deze cirkel (7.9.1)?
- wat staat daarover in de Bijbel?
- laten we het even lezen in Lucas 7:7.
- zeg nu ieder om de beurt de leertekst op.
- wie heeft z'n werkje gemaakt?
- vertel eens wat er gebeurt in het eerste luik, in het tweede luik en in het derde luik?
- welke drie zinnen hebben jullie gevonden met puzzelen?

*groeps- en werkvorm:
leergesprek met instructies
rond de tafel.
materiaal:
werkboekje, 7.9.1, voorgeknipte
7.9.2 voor allen, Bijbel, lijm.
activiteit:
leertekst laten opzeggen, 7.9.1
ophangen, 7.9.2 uitdelen en op
plakken*

c. liedje

"God is nabij"

*liedboekje:
Zing 57*

5. toepassing: geloven dat het kan

a. kringgesprek

Freddy wil zo graag iets maken. "Wat moet ik nu maken, mam? vraagt hij. Moeder denkt even na. "Vind je het niet leuk om een hutje te bouwen?" Ja, dat lijkt hem wel leuk, maar is dat niet veel te moeilijk? "Ik geloof dat je dat best kan. Je bent toch een grote jongen!" zegt moeder. Freddy gaat beginnen. Als moeder gelooft dat hij het wel kan ...

Laten we eens kijken of moeder gelijk heeft. Hier zijn vijf plaatjes die tonen wat Freddy allemaal doet.

- wat staat er op elk plaatje?
- in welke volgorde moeten de plaatjes gelegd, geplaatst of gehangen worden?
- wie vertelt nu het verhaal in de goede volgorde.
- en wat denken jullie? Had moeder gelijk om te geloven dat Freddy het kon.
- is het een hutje geworden of een hut?
Zo zie je maar dat Freddy nog veel meer kan dan hij dacht.
Zullen we deze plaatjes nu mooi kleuren?

*groeps- en werkvorm:
leergesprek rond de tafel.*

materiaal:

illustraties 7.9.5, 7.9.6, 7.9.7

kleurpotloden/viltstiften.

activiteit:

de plaatjes tonen en in de goede volgorde laten leggen, plaatsen of ophangen.

C. SLUITING

1. liedje

"God is nabij"

liedboekje:

Zing 57

2. gebed

Trouwe Vader, dank U wel voor de kindersabbatschool. Vanmorgen hebben we samen gepraat over het geloof van de hoofdman. Zijn knecht is genezen door Jezus omdat de hoofdman echt geloofde. Wilt U ons leren om te geloven. Help ons Heer, als wij straks in de grote zaal zijn om goed te luisteren naar wat de predikant ons over u zal vertellen. Help ons stil te zijn. Amen.

groeps- en werkvorm:

staan in een kring, leid(st)er bidt hardop

3. afscheid

Neem van elk kind afzonderlijk afscheid. Wens het een fijne dag en spoor het aan om volgende week terug te komen.

10. veel spijt en veel liefde

LUCAS 7:36-50

Lees één of meerdere keren aandachtig dit bijbelgedeelte. Denk erover na en probeer u zelf erdoor te verrijken, zodat U een beter instrument kunt zijn om de kleuters/kinderen te onderrichten. Vraag aan de Here God om u te helpen bij de studie van de informatie (I), de voorbereiding (II) en het programma in de sabbatschool (III).

I. INFORMATIE - UITLEG - VORMING

Jezus gaat op bezoek bij een Farizeeër (Lucas 7:36). Volgens het evangelie van Lucas was dit voor Jezus geen ongewone zaak:

11:37 "Terwijl hij sprak, nodigde een Farizeeër

Hem om binnen te komen eten. En hij kwam binnen en ging aanliggen".

14:1 "En het geschiedde toen hij op een sabbat in het huis van één der hoofden van de Farizeeërs kwam om brood te eten..."

Jezus ging gewoon met hen om en werd door hen op prijs gesteld. Het is niet correct de zich nu en dan voordoende spanningen tussen Jezus en de Farizeeërs op te schroeven en hen tot elkaars vijanden te maken. In veel opzichten denken Jezus en de Farizeeërs gelijk en respecteren zij elkaar. Jezus zegt zelfs van hen dat zij op de stoel van Mozes zitten en dat zijn eigen volgelingen moeten doen wat zij zeggen. Het komt echter voor, dat zij niet doen, naar wat zij onderwijzen en daar gaat Jezus niet mee accoord. (Matteüs 23:2,3)

Er komt een vrouw het huis binnen, omdat zij heeft gehoord dat Jezus er te gast is. In de tekst wordt zij een zondares genoemd. Het is niet zeker of men hieruit moet afleiden dat zij een prostitué is of een overspelige zoals anderen denken. In ieder geval staat zij slecht bekend en dit wijst eerder op de eerste mogelijkheid dan op de tweede.

Uit het voorval krijgt men de indruk dat zij Jezus al eerder heeft ontmoet, hoewel dit niet met zekerheid is te zeggen. Dat zij Jezus de voeten zalft, is niet gebruikelijk. Dit doet men normaal gezien met het hoofd. Naar alle waarschijnlijkheid gaat het als volgt: de vrouw komt achter Jezus staan, die op een rustbed aanligt. Zij wacht even voor zij het hoofd van Jezus gaat zalven. Op dat ogenblik overvallen haar de emoties, die zij niet meer de baas kan en breekt in huilen uit. De tranen vallen daarbij op Jezus' voeten, waarover zij misschien schrikt. Hierop maakt zij haar haren los - ook dit is niet gebruikelijk in het openbaar - en droogt er zijn voeten

mee af, omdat zij over niets anders beschikt. Zij weet dan niet beter dan de zalf te gebruiken voor Jezus' voeten. Al met al een uitzonderlijke en bijzondere daad. Dat zij zich wegcijfert en zich volledig in liefde overgeeft aan deze handeling, toont of een grote dankbaarheid ten aanzien van Jezus, of een zeer grote eerbied voor de meester. Hoe dan ook, de vrouw is zeer verlegen met het hele gebeuren. De reactie van Simon, de gastheer, is begrijpelijk. Hij snapt niet dat de grote leraar het contact tussen deze vrouw en zichzelf zomaar toelaat. De Farizeese voorschriften verbieden immers de aanraking met mensen die niet zuiver van instelling en vroomheid waren. Dat Jezus dit toestaat, betekent voor Simon, dat Jezus niet weet wat voor vrouw dit is. Hij denkt daarom zelfs dat Jezus geen profeet is. Jezus merkt één en ander in de houding van zijn gastheer op en vraagt beleefd het woord.

De gelijkenis die Jezus vertelt, heeft tot doel Simon iets te leren. Dat de twee schuldenaars op de vrouw en Simon slaan is duidelijk. De zondares toont veel liefde, Simon weinig. De toepassing is voor de vrouw eervol, voor Simon niet. In principe vertoont Simon geen zedeloos leven en daarom moet God hem klaarblijkelijk weinig vergeven. Dit is dan ook de reden dat Simon weinig liefde toont. Wat de vrouw betreft, luidt het anders. Haar vele zonden worden vergeven omdat zij veel liefde toont. De liefde wordt niet als een gevolg, maar als een oorzaak van de vergeving gezien. Verder geeft Jezus duidelijk aan, waarin zij haar veel liefde toont. Hoewel Simon de gastheer is, wast hij niet de voeten van zijn gast. Dit is geen voorschrift (meestal doen de slaven dat wanneer de gast een lange tocht heeft gemaakt). Simon heeft hem ook niet begroet met een kus. Ook dit is niet voorgeschreven, maar daarmee zou hij een bijzondere eerbied en aanhankelijkheid kunnen tonen. Zelfs het hoofd zalft Simon niet. Ook dit was de gastheer niet verplicht te

doen, maar wanneer hij het wel had gedaan, dan had hij daarmee Jezus een bijzondere hulde bewezen. Die vrouw echter was niet eens de gastvrouw, maar zij heeft dit allemaal gedaan. Die nieuwe instelling, die in tegenstelling staat tot haar verkeerde leven, trekt de vergeving aan en die krijgt zij dan ook.

De tekst zegt niet dat Jezus de zonden op dat zelfde ogenblik vergeeft. Het is aannemelijker dat Jezus wil aangeven dat haar zonden door God vergeven zullen worden. De reactie van de genodigden is begrijpelijk. De gastheer krijgt hier een flinke les en Jezus' houding ten aanzien van deze vrouw wekt de verwondering op.

II. VOORBEREIDING

A. DOEL

Weten dat wie echt berouw toont, wordt vergeven.

B. WERKBOEKJE

- antwoorden
zo Simon, uitgenodigd
ma ze heeft spijt
di hij hoeft de 50 munten niet terug te betalen, hij hoeft die 500 munten niet terug te betalen.
wo de vrouw wast zijn voeten, droogt ze met haar haren, kust ze en zalft ze met olie. Simon doet dit allemaal niet.
do zij laat veel liefde zien.
vr 1. voeten, 2. vergeeft, 3. tellen

- leertekst
Lucas 7:47 - "zij toonde veel liefde"

C. MATERIAAL

- terugblik
twee ingekleurde tekeningen uit het werkboekje. (7.10.3, 7.10.4) en de ingekleurde leertekstcirkel van de vorige les. (7.9.1)
- inleiding
een paar mooi ingepakte cadeautjes
- bijbelverhaal
viltmateriaal uitgave 1980!
figuren: 2,4, 17, 24, 59, 88, 101, 199, 226, 230, 234, 250, 257, 260, 325
- bespreking
werkboekje les 10, ingekleurde leertekstcirkel (7.10.1) voor elk kind een (al dan niet gekleurde) leertekstcirkel. (7.10.2) Bijbel, lijm.
- toepassing
illustraties 7.10.5, twee meisjes gezichten voor elk jongetje en twee jongensgezichten voor elk meisje, kleurpotloden of stiften
- liedjes
Elly en Rikkert I, nr. 12
Elly en Rikkert II, nr. 12
Sabbatliedjes I nr. 29
Zing 57

D. VERTELLING

- het is erg belangrijk dat u ter voorbereiding van het bijbelverhaal de rubriek I. Informatie bestudeert. Uw manier van vertellen zal er levendiger op worden en meer diepgang krijgen.
- het accent van het verhaal ligt meer op de verhouding "wel of geen zondares" of "minder zondige mensen", dan op de daad van de vrouw. Dit aspect willen we niet al te veel belichten. Je krijgt zo snel de verdeling: goede en slechte mensen en dit nodigt uit om te moraliseren, wat we absoluut willen vermijden.
- neem eventueel een heerlijk ruikende parfum mee, zodat de kleuters/kinderen zich beter in het verhaal kunnen inleven.
- leg in het kort de gewoonten uit van het onthalen van gasten, zoals het wassen der voeten, kussen der gasten en zalven van het hoofd. Merkt u dat het de kleuters/kinderen niet eens opvalt in het verhaal, dan kunt u deze uitleg gerust laten zitten. Ze begrijpen de bedoeling van het verhaal dan toch wel.
- bereid uw vertelling goed voor. Oefen thuis totdat uw vertelling overtuigend in uw eigen oren klinkt. Leg uw viltmateriaal van te voren klaar met de figuren in de goede volgorde. Lees de vertelling vooral niet voor.

E. ADVIEZEN

- zorg dat u tenminste een kwartier voor de aanvang van het programma aanwezig bent. Breng het lokaal in orde, leg het materiaal klaar en vang vroege kleuters/kinderen op.
- stel voor u zelf een strak tijdschema op of volg het voorgestelde schema op de voet (met een horloge). Houd u er ook aan.
- bereid uw materiaal tot in de puntjes voor. Ukunt jongelui of oudere leden inschakelen voor het inkleuren van de tekeningen en leertekstcirkels.

III. PROGRAMMA

Kleuters/kinderen ontvangen, jaszjes ophangen en een plaats aanwijzen. Vertel aan de kleuters/kinderen, dat ze even rustig op de stoeltjes in het lokaal naar het materiaal mogen kijken. Ze kunnen met elkaar praten, maar probeer in ieder geval een rustige sfeer te scheppen.

A. OPENING

1. welkom

- a. zijn er bezoekers? Geef hen een sticker, kaartje of bloem.
- b. zijn er zieken? Gedenk hen in uw gebed. Stuur een kind dat al wat langer afwezig is, een mooie kaart. Laat alle kleuters/kinderen hun naam op de kaart schrijven.
- c. zijn er jarigen? Feliciteer hen even. Knoop even een gesprekje aan met de jarige en informeer of er thuis al een feestje is gehouden; of hij of zij mooie cadeaus heeft gekregen.

groeps- en werkvorm:
allen in een kring, leid(st)er verwelkomt.

materiaal:
zie voorwoord.

materiaal:
kaart zieke(n)

groeps- en werkvorm:
allen rondom de jarige, die op een stoel staat.
activiteit:
aansteken kaarsjes, liedjes, uitblazen kaarsjes, geschenk.

2. liedje

“maak een vrolijk geluid voor de Heer”

liedboekje:
Elly en Rikkert II, nr. 12

3. gebed

Lieve Vader in de hemel, dank u wel voor de kindersabbatschool en dat we er iedere week mogen komen om weer over u te horen vertellen. Dank u ook voor onze leiding die ons helpt om het bijbelverhaal te leren. Help ons vandaag dat we goed zullen opletten. Zegen ons op deze dag. Amen.

groeps- en werkvorm:
in een kring (op de knieën), leid(st)er bidt hardop

4. zending

a. verhaal

Vertel het verhaal dat deze dag wordt aangeboden in de bundel van zendingsberichten van dit kwartaal. Houd er een kort gesprekje over en laat het collectegeld ophalen.

groeps- en werkvorm:
in een kring, leid(st)er vertelt
materiaal:
zendingsbericht en -vliegtuig

b. collecte en liedje

“een vliegmachien vliegt naar het zendingsland”

liedboekje:
Sabbatliedjes I, nr. 29

B. LESBEHANDELING

1. terugblik: de slaaf van een Romeins officier

a. kringgesprek

Vorige week hebben we een bijbelverhaal verteld en er samen over gepraat. Laten we eens kijken wat jullie er nog van weten?

- wat komen de mannen aan Jezus vragen op dit plaatje (7.10.3)?
- is hun hoofdman ook een jood?
- zorgt hij goed voor de joden?
- waarom is de hoofdman zo bezorgd?
- wil de hoofdman dat Jezus naar zijn knecht toegaat om te genezen?
- wat wil hij dan?

- wie zijn die twee mannen op dit plaatje (7.10.4)?
- waarom zijn ze zo blij?
- wat zegt Jezus over de hoofdman?

kijk naar de leertekstcirkel. (7.9.1)

- wat zie je in de cirkel?
- zeg de leertekst om beurten op.

b. liedje

“God is nabij”

groeps- en werkvorm:

in een kring, leid(st)er vertelt.

materiaal:

7.10.3, 7.10.4 en 7.9.1 (van vorige les)

liedboekje:

Zing 57

2. inleiding: jaloers

a. vertelling

Betty is weer thuis uit het ziekenhuis. Ze ligt op de bank in de huiskamer. Ze mag ook af en toe even lopen. Er komt veel bezoek voor Betty: de kinderen uit de klas, opa, de buurvrouw ... En iedereen is zo aardig voor Betty. Ze krijgt heel veel cadeautjes. En Freddy? Freddy krijgt geen bezoek. En hij krijgt ook geen cadeautjes. Freddy is boos en Freddy is jaloers.

“Freddy,” zegt vader, “wat kijk je boos? Wat is er?” En dan krijgt Freddy tranen in zijn ogen. Hij zegt wat hij voelt. Dat hij boos is, en ook cadeautjes wil hebben, en bezoek. Vader begrijpt het wel. Hij troost Freddy. Hij legt uit dat Betty heel veel pijn heeft gehad. En dat dat heel zielig was. En nu vergeet ze het weer een beetje. Die cadeautjes en zo, die helpen haar om de pijn te vergeten. Freddy begrijpt het. Hij is niet meer jaloers. Wat zal hij voor Betty doen? “Alsjeblieft Betty, je mag mijn mooiste kleurpotloden hebben,” zegt Freddy. En daar is Betty reuzeblij mee!

groeps- en werkvorm:

in een kring, leid(st)er vertelt.

materiaal:

een paar mooi ingepakte cadeautjes

(Leg deze neer bij één kind vóór de vertelling. Zeg dat de pakjes nog niet mogen worden uitgepakt. Vertel de anderen dat zij niets krijgen. Vraag na de vertelling: Wat vind je ervan dat jij geen pakje krijgt? Neem de pakjes weer terug. Vertel dat de pakjes leeg zijn!)

kringgesprekje:

- Freddy is jaloers. Is dat een fijn gevoel?

- blijft hij jaloers op Betty?

- hoe maakt hij het goed?

Het bijbelverhaal gaat over een vrouw die het goed maakt met Jezus.

b. liedje

“vertel het aan de mensen”

liedboekje:

Elly en Rikkert I, nr. 12

3. bijbelverhaal: Jezus voeten worden gezalfd

a. de uitnodiging

Simon nodigt mensen uit voor het eten. Hij nodigt ook Jezus uit. Jezus wil graag komen. Er komen nog meer mensen bij Simon. Het wordt erg gezellig. Iedereen praat met elkaar. Daarna gaan ze aan tafel. Wat zullen ze te eten krijgen?

*groeps- en werkvorm:
in een kring tijdens het hele ver-
haal, leid(st)er vertelt*

materiaal:

*B.I.V. 112a met 2, zonder 4, 101,
260
(2, 17, 24, 59, 88, 199, 226, 230,
234, 250, 257, 325)*

b. een kadootje

De mensen praten veel met elkaar. Iedereen in de straat weet dat Jezus bij Simon op bezoek komt. Er is een vrouw, die op zoek is naar Jezus. Ze wil hem wat geven. Ze hoort dat Jezus bij Simon is. Ze gaat naar binnen. Jezus ligt aan tafel. Ja vroeger zat men niet te eten, maar lag men op een ligbed bij de tafel. De vrouw gaat naar hem toe. Ze heeft een kruik bij zich. Daar zit hele, hele dure zalf in, die lekker ruikt. Ze heeft verdriet, want ze huilt. De tranen vallen zomaar op de voeten van Jezus. Daar schrikt ze van en daarom droogt ze zijn voeten af met haar haar. Dan geeft ze een kus op Jezus voeten en doet er die heerlijk ruikende zalf op. Het hele huis ruikt opeens naar die fijne geur.

materiaal:

*B.I.V. 112a
(4, 17, 24, 59, 88, 101, 199, 226,
230, 234, 250, 257, 260, 325)*

c. een verhaal

Simon ziet alles wat de vrouw doet. Hij denkt: "Hoe kan Jezus dat nu goed vinden? Die vrouw heeft al zoveel verkeerde dingen gedaan in haar leven. Dat zou Jezus toch moeten weten?" Jezus ziet dat Simon daarover nadenkt. Hij zegt: "Simon, Ik ga je een verhaal vertellen. Als er twee mensen zijn die geld moeten betalen: de één 500 en de ander 50 stukken geld, wie is er dan het meest blij als hij het niet meer hoeft te betalen?" Simon zegt: "Die 500 moest betalen"! Jezus zegt: "Juist, dat heb je goed gedacht".

materiaal:

*B.I.V. 112a
(4, 17, 24, 59, 88, 101, 199, 226,
230, 234, 250, 257, 260, 325)*

d. Simons fout

Jezus kijkt naar de vrouw. Hij zegt tegen Simon: "Water heb jij mij niet gegeven, maar zij heeft haar tranen gegeven. Een zoen heb je mij niet gegeven, toen ik binnenkwam, maar zij wel. Mijn hoofd heb je niet gezalfd, maar zij wel mijn voeten"!

materiaal:

*B.I.V. 112a
(4, 17, 24, 59, 88, 101, 199, 226,
230, 234, 250, 257, 260, 325)*

e. de vrouw vergeven

Jezus weet wel dat de vrouw veel verkeerde dingen heeft gedaan. Nu heeft ze laten zien, dat ze het beter wil gaan doen. Jezus weet nu dat zij haar best zal doen. Jezus zegt tegen haar: "Alles wat je verkeerd hebt gedaan, daar praten we niet meer over. Dat is je vergeven. Je hebt laten zien, dat je ook veel liefde kunt geven. Ga naar huis en doe voortaan geen verkeerde dingen meer"!

materiaal:

*B.I.V. 112a
(4, 17, 24, 59, 88, 101, 199, 226,
230, 234, 250, 257, 260, 325)*

4. bespreking

a. werkboekje

We nemen ons werkboekje en kijken naar de plaatjes en of jullie bij de vraagjes de goede antwoorden hebben.

*groeps- en werkvorm:
leergesprek rond de tafel.
materiaal:
werkboekje*

aan Kleuters:

- wat doet de vrouw op dit plaatje (zo)?

aan Kinderen:

- bij wie is Jezus te gast?

- waarom is hij bij Simon?

aan Kleuters:

- de vrouw wast niet alleen de voeten van Jezus, wat doet ze nog meer (ma)?

aan Kinderen:

- wat vindt Simon ervan wat de vrouw doet?

- waarom is de vrouw verdrietig?

aan Kleuters:

- welke twee mannen zie je op dit plaatje (di)?

aan Kinderen:

- welk verhaal vertelt Jezus aan Simon?

- waarom is de ene man blij?

- waarom is de andere man heel blij?

aan Kleuters:

- wat zie je op dit plaatje (wo)?

aan Kinderen:

- wat doet de vrouw wel en Simon niet?

aan Kleuters:

- heeft de vrouw spijt op dit plaatje (do)?

- wat betekent het als je ergens spijt van hebt?

aan Kinderen:

- waarom vergeeft God haar verkeerde dingen?

b. leertekst

- wat zie je in deze cirkel (7.10.1)

- wat staat daarover in de Bijbel?

- laten we het even lezen in Lucas 7:47.

- zeg nu ieder om de beurt de leertekst op.

- wie heeft de mooie kruik gemaakt?

- laat maar eens zien.

- welke woorden heb je gevonden op je werkblad?

*groeps- en werkvorm:
leergesprek met instructies
rond de tafel.
materiaal:
werkboek, 7.10.1, voorgeknipte
7.10.2 voor allen, Bijbel, lijm.
activiteit:
leertekst laten opzeggen, 7.10.1
ophangen, 7.10.2 uitdelen en op
plakken.*

c. liedje

“vertel het aan de mensen”

*liedboekje:
Elly en Rikkert I, nr. 12*

5. toepassing: spijt hebben

a. vertelling

Freddy is alleen thuis. Betty is naar een vriendinnetje toe en dat vindt hij maar niks. Maar weet je, denkt Freddy, ik ga in Betty's kamer spelen. Dat vindt hij best plezierig. Hij springt op haar bed en kruipt er onder door, dan schuift hij het bed tegen de deur en dan weer tegen het raam. De beddesprei valt er af, hij gooit met het kussen. Wat een plezier heeft hij.

Hé, daar gaat de bel. Wie zou dat zijn? Freddy doet de deur open en daar staat Betty. Wat ben jij vroeg terug, zegt hij. Ja, mijn vriendinnetje was niet thuis, ik kom nu maar met jou spelen! Betty loopt naar haar kamer en wat ziet ze! Nu wordt ze heel verdrietig.

Maar daar komt Freddy de trap op. En wat heeft hij bij zich. Een glas limonade en een stukje chocola. Dat is speciaal voor jou Betty. Ga daar maar lekker zitten en dan ruim ik hier alles netjes op.

- waarom was Betty eerst teleurgesteld?
- hoe maakt Betty haar broertje weer blij?
- waarom was Betty heel verdrietig?
- hoe maakt Freddy het weer goed met zijn zusje?

groeps- en werkvorm:
twee rijen tegenover elkaar, de leiding staat aan de uiteinden. leiding vertelt, controleert en geeft instructies. Anderen voeren uit tijdens het kleuren en leergesprek.

materiaal:

illustratie 7.10.5, (twee meisjesgezichten voor elk jongetje en twee jongensgezichten voor elk meisje), kleurpotloden of stiften activiteit:

twee rijen vormen één rij jongens tegenover één rij meisjes staan.

- de leiding vertelt het verhaal.
- bij elke gemoedswisseling van Freddy en Betty steken de meisjes of de jongens het corresponderende gezichtje in de lucht.
- daarna kleuren van de gezichten, de tekeningen mogen mee naar huis worden genomen.

C. SLUITING

1. liedje

“vertel het aan de mensen”

liedboekje:

Elly en Rikkert I, nr. 12

2. gebed

Dank u wel Here God voor het bijbelverhaal van vanmorgen. Help ons om spijt te hebben als we iets verkeerd hebben gedaan. We willen het dan ook aan u zeggen dat we spijt hebben. Help ons ook om het voortaan niet meer verkeerd te doen. Straks gaan we naar de grote zaal voor de preek. We willen daar graag goed luisteren naar de predikant. Amen.

groeps- en werkvorm:

staan in een kring, leid(st)er bidt hardop.

3. afscheid

Neem van elk kind afzonderlijk afscheid. Wens het een fijne dag en spoor het aan om volgende week terug te komen.

11. zaad moet vrucht geven

MATTEÛS 13:1-9, 18-23; MARCUS 4:1-20

Lees één of meerdere keren aandachtig dit bijbelgedeelte. Denk erover na en probeer u zelf erdoor te verrijken, zodat U een beter instrument kunt zijn om de kleuters/kinderen te onderrichten. Vraag aan de Here God om u te helpen bij de studie van de informatie (I), de voorbereiding (II) en het programma in de sabbatschool (III).

I. INFORMATIE - UITLEG - VORMING

De belangrijkste activiteit van Jezus is die van onderwijzen. Steeds weer zien we hem of met zijn leerlingen of met een grote groep mensen. Hij onderwijst in de synagoge, op de berg, op een eenzame plaats. Ook vinden we hem verschillende keren in een boot. Vanuit het schip leert hij al zittend. Dit onderwijzen is een rabbijnse gewoonte. Ook in de synagoge zit men bij het onderwijzen. Daar Jezus geen luidsprekers gebruikt en er toch in de open lucht verschillende geluiden hoorbaar zijn, moet hij een krachtige stem hebben. Matteüs vertelt dat Jezus het huis (waar hij woont) verlaat en naar de zee toegaat. Hier gaat het om het Meer van Galilea en de plaats moet vlakbij Kapernaüm liggen. Deze keer onderwijst de rabbi uit Nazaret zijn publiek met gelijkenissen. Dit zijn verhalen of spreuken die hebben te maken met de ervaringswereld. Meestal volgt er na het verhaal of de vergelijking een conclusie waarbij de les uit het verhaal wordt gehaald. Het heeft dan ook een zedelijke strekking. Gelijkenissen worden verteld om mensen ergens toe aan te zetten. In de meeste gevallen gaat het er om het publiek tot een andere levensstijl op te roepen, of de al gekozen juiste levensstijl verder te zetten. In een aantal gevallen worden de hoorders opgeroepen om tot geloof te komen. Gewoonlijk heeft elke gelijkenis één enkel centraal punt dat wordt onderwezen. Door het vertellen van gelijkenissen toont Jezus zich een leerling van de rabbijnen. Deze gebruiken zeer dikwijls verhaaltjes met een bijbelse strekking om de mensen te onderrichten. Zij gebruiken ook gelijkenissen. Er zijn een aantal van deze spreuken en gelijkenissen van voor Jezus' tijd bekend. De oorsprong ervan ligt in de moraal van het (toenmalige) jodendom. De evangelisten leggen er de nadruk op dat de gelijkenissen niet altijd door iedereen worden begrepen. Zij zijn dan bestemd voor een kleinere groep leerlingen om de meester heen, die het wel begrijpen of die extra uitleg krijgen.

Jezus spreekt graag in gelijkenissen omdat hij zo op een eenvoudige manier zijn leer aan de mensen kon brengen. Zij houden nu eenmaal van verhaaltjes en spreuken. Daarbij is hij in staat zijn diepzinnige (en soms dubbelzinnige) zedenleer aan de man te brengen. De gelijkenissen prikkelen de nieuwsgierigheid.

De gelijkenis van de zaaier is eenvoudig. De zaaier strooit het zaad uit en het komt op verschillende plekken terecht. Afhankelijk daarvan ontkiemt het wel of niet. Zo is het ook met het menselijk hart. Zij die het Woord horen (hier waarschijnlijk het evangelie, maar het kan ook het Woord Gods in het algemeen betreffen) reageren er op verschillende wijzen op. De uitleg ervan dient hier niet te worden gegeven. Men kan hem uit Jezus' eigen mond horen in de verzen 18-23. De lezer zal merken dat in dit geval de uitleg aan de leerlingen wordt gegeven en niet aan het volk. Het wordt alleen aangespoord over de gelijkenis na te denken en ernaar te handelen (Matteüs 13:9).

Over het doel van de gelijkenissen (Matteüs 13:10-17) kan de uitleg beknopt blijven. Jezus neemt hier geen harde houding aan, maar houdt er gewoon rekening mee dat heel wat mensen niet openstaan voor de boodschap van God. Voor hen heeft het verkondigen dan ook geen zin. De leerlingen horen bij de intieme groep van de leraar. Zij mogen er de finesses van weten om het op hun beurt aan hun toekomstige 'intieme' leerlingen door te geven. De gelijkenis van de zaaier heeft te maken met de geheimenissen van het Koninkrijk der hemelen. Ten overvloede zij er nog eens op gewezen, dat het hierbij niet zozeer gaat om het konink-RIJK, maar om het koning-SCHAP of heerschappij. Het woord hemelen is dan ook een synoniem voor 'God'. Het gaat dus om het koningschap van God. De leerling van Jezus is bereid om God koning in zijn leven te laten zijn. Daarmee brengt hij het definitieve koningschap van God dichterbij, waar alle mensen

(in de toekomstige wereld) hem dienen. God Koning in je leven laten zijn, heeft te maken met een specifieke instelling, mentaliteit en levenswandel. Het gaat er ook om of men het Woord van God - in dit geval (mogelijk) het evangelie - in zijn hart en verstand de ruimte geeft om zich te ontplooiën. De gelijkenis van het goede zaad en het onkruid (Matteüs 13:24-30) wordt ingeleid met de woorden: "Het koninkrijk der Hemelen is gelijk aan". Dit is de eerste van een hele serie gelijkenissen die op deze manier wordt begonnen. Men dient deze dus te begrijpen in het kader van het hierboven aange-

haalde over het koningschap van God. In de huidige wereld leven zowel opbouwers als afbrekers. De rechtvaardigen zijn de burgers van het koninkrijk en bouwen het op, en de afbrekers (in de Bijbel meestal goddelozen genoemd) breken het af. God kan niet ingrijpen en de afbrekers vernietigen, want dan zouden ook de burgers van het koninkrijk kunnen omkomen. Daarom moet worden gewacht op de oogsttijd: het oordeel. Dan pas zal de scheiding plaatsvinden. De uitleg ervan wordt in de verzen 35-43 gegeven en behoeft geen toelichting meer.

II. VOORBEREIDING

A. DOEL

Weten dat je moet doen wat Gods woord zegt.

B. WERKBOEKJE

- antwoorden
zo tekening
ma 1. een zaadje wat opkomt.
2. een plantje dat verdort is
3. een plantje dat opgroeit tussen de distels.
4. een plantje dat verstikt tussen de distels.
di warmte, lange wortels, goede aarde, zon, regen
wo raadsel, begrijpen, nadenken
do hoort, doet, vrucht
vr 1. boot, veel, geen, hij, druk, piep, niet, doen = begrijpen
- leertekst
Matteüs 13:23 - "hij die het woord hoort en verstaat, die dan ook vrucht draagt".

C. MATERIAAL

- terugblik
twee ingekleurde tekeningen uit het werkboekje (7.11.3, 7.11.4) en de ingekleurde leertekstcirkel van de vorige les. (7.10.1)
- inleiding
een ui (= bol) en een zakje bloemenzaad
- bijbelverhaal
viltmateriaal uitgave 1980!
achtergronden: S4, figuren: 54, 143, 171, 195, 274
- bespreking
werkboekje les 11, ingekleurde leertekstcirkel (7.11.1), voor elk kind één (al dan niet gekleurde) leertekstcirkel (7.11.2) Bijbel, lijm.
- toepassing
illustraties 7.11.5 en 7.11.6, plaatjes van verkeersborden of speelgoed verkeersborden.
- liedjes
Elly en Rikkert I, nr. 12
Elly en Rikkert II, nr. 12
Sabbatliedjes I, nr. 29, 38
Timotheüs Kinderliedjes, nr. 66

D. VERTELLING

- het is erg belangrijk dat u ter voorbereiding van het bijbelverhaal de rubriek I. Informatie bestudeert. Uw manier van vertellen zal er levendiger op worden en meer diepgang krijgen.
- de betekenis van het verhaal van de zaaier wordt pas gegeven in de leertekst. Tot dan toe wordt het verhaal als gebeurtenis weergegeven. Het is altijd erg moeilijk om te spreken in zinnebeelden voor kleuters/kinderen. Het doel van de les is dan ook: weten dat je moet doen wat Gods woord zegt.
- misschien kunt u ter illustratie wat korenhalmen meenemen. De kleuters/kinderen kunnen dan zien, dat de aren weer zaadjes zijn, die het jaar daarop weer nieuwe korenaren kunnen worden.
- in plaats van het viltmateriaal kunt u natuurlijk ook de zandbak gebruiken. Zorg u er dan wel voor, de situatie al te hebben voorbereid (de weg, de stenen, de doorns, de goede aarde).
- bereid uw vertelling goed voor. Oefen thuis totdat uw vertelling overtuigend in uw eigen oren klinkt. Leg uw viltmateriaal van te voren klaar met de figuren in de juiste volgorde. Lees de vertelling vooral niet voor.

E. ADVIEZEN

- zorg dat u tenminste een kwartier voor de aanvang van het programma aanwezig bent. Breng het lokaal in orde, leg het materiaal klaar en vang vroege kleuters/kinderen op.
- stel voor u zelf een strak tijdschema op of volg het voorgestelde schema op de voet (met een horloge). Houd u er ook aan.
- bereid uw materiaal tot in de puntjes voor. U kunt jongelui of oudere leden inschakelen voor het inkleuren van de tekeningen en leertekstcirkels.

III. PROGRAMMA

Kleuters/kinderen ontvangen, jasjes ophangen en een plaats aanwijzen. Vertel aan de kleuters/kinderen, dat ze even rustig op de stoeltjes in het lokaal naar het materiaal mogen kijken. Ze kunnen met elkaar praten, maar probeer in ieder geval een rustige sfeer te scheppen.

A. OPENING

1. welkom

- a. zijn er bezoekers? Geef hen een sticker, kaartje of bloem.

groeps- en werkvorm:
allen in een kring, leid(st)er verwelkomt

materiaal:
zie voorwoord

- b. zijn er zieken? Gedenk hen in uw gebed. Stuur een kind dat al wat langer afwezig is, een mooie kaart. Laat alle kleuters/kinderen hun naam op de kaart schrijven.

materiaal:
kaart zieke(n)

- c. zijn er jarigen? Feliciteer hen even. Knoop even een gesprekje aan met de jarige en informeer of er thuis al een feestje is gehouden; of hij of zij mooie cadeaus heeft gekregen.

groeps- en werkvorm:
allen rondom de jarige, die op een stoel staat.
activiteit:
aansteken kaarsjes, liedjes, uitblazen kaarsjes, geschenk.

2. liedje

“maak een vrolijk geluid voor de Heer”

liedboekje:
Elly en Rikkert II, nr. 12

3. gebed

Hemelse Vader, deze morgen bidden wij tot u. Wij bedanken u voor alle goede dingen van deze week. Wij zijn blij met uw zorg voor ons. In de kindersabbatschool zingen wij om u een plezier te doen. We komen luisteren naar uw woord en we willen dan daarna doen wat u goed vindt. Help ons daarbij in de naam van Jezus. Amen.

groeps- en werkvorm:
in een kring (op de knieën), leid(st)er bidt hardop

4. zending

a. verhaal

Vertel het verhaal dat deze dag aangeboden wordt in de bundel van zendingsberichten van dit kwartaal. Houd er een kort gesprekje over en laat het collectegeld ophalen.

groeps- en werkvorm:
in een kring, leid(st)er vertelt
materiaal:
zendingsbericht en -vliegtuig

b. collecte en liedje

“een vliegmachien vliegt naar het zendingsland”

liedboekje:
Sabbatliedjes I, nr. 29

B. LESBEHANDELING

1. terugblik: Jezus' voeten worden gezalfd

a. kringgesprek

Vorige week hebben we een bijbelverhaal verteld en er samen over gepraat. Laten we eens kijken wat jullie er nog van weten.

- wat doet de vrouw op dit plaatje (7.11.3)?
- heeft de vrouw goede of slechte dingen gedaan in haar leven?
- waarom is de vrouw zo verdrietig?
- bij wie is Jezus op bezoek?
- hoe vindt Simon dat wat de vrouw doet?
- weet Jezus wat Simon denkt?

- wie zitten er samen aan tafel op dit plaatje (7.11.4)?
- welk verhaal vertelt Jezus aan Simon?
- zijn de mannen blij dat ze geen geld hoeven terug te betalen?
- welke man is volgens Simon het meest blij, die 50 of 500 munten moet terug betalen?
- wordt de schuld van de vrouw ook vergeven?
- hoe weet Jezus dat zij veel van God houdt?
- wat betekent het als al je zonden zijn vergeven?

kijk naar de leertekstcirkel. (7.10.1)

- wat zie je in de cirkel?
- zeg de leertekst om beurten op.

b. liedje

“vertel het aan de mensen”

groeps- en werkvorm:

in een kring, leid(st)er vertelt.

materiaal:

7.11.3, 7.11.4, 7.10.1 (van vorige les)

liedboekje:

Elly en Rikkert I, nr. 12

2. inleiding: goede grond

a. vertelling

Freddy en Betty helpen vader in de tuin. Op de grond staan tien zakken met bolletjes. Freddy leest wat er op de zakken staat: tulpen ..., narcissen ..., blauwe druifjes ... “We gaan de bollen poten,” zegt vader. “Eens even lezen ... Ja, deze bollen moeten op een zonnig plekje in de tuin. En deze ...? Deze bollen moeten in de schaduw.” Freddy en Betty maken gaatjes in de grond. Netjes naast elkaar, niet te groot en niet te diep. Dan stoppen ze in ieder gat één bolletje. Nu nog aarde erover en alles aandrukken. “Klaar is Kees,” lacht vader. “Dit wordt een prachtige tuin in de lente.” “Ik kan bijna niet wachten,” zegt Freddy., “kwamen de bloemen nu alvast maar uit.” “Dan bevriest alles in de winter. Fred,” legt vader uit. “Wacht maar, in de lente zul je eens wat zien. De bollen staan hier op een prima plekje, in heel goede aarde.”

groeps- en werkvorm:

in een kring, leid(st)er vertelt.

materiaal:

een ui (= bol) en een zakje bloemenzaad

kringgesprekje

- wat komt er uit de bollen?
- als je de bollen/zaadjes gewoon op straat legt, zullen er dan mooie bloemen uit komen? - hoe moet het dan wel?

Het bijbelverhaal gaat over zaadjes die groeien in de aarde.

b. liedje

“lied van de zaaier”

liedboekje:

Timotheüs Kinderliedjes 66

3. bijbelverhaal: de gelijkenis van het zaad dat overal neerkomt

groeps- en werkvorm:
in een kring tijdens het hele verhaal

a. de zaaier

Een man heeft een stuk land. Op dat land wil hij bomen, planten en bloemen laten groeien. Hij heeft een heleboel zaadjes. Die zaadjes gaat hij op het land zaaien. Maar dat gaat niet zomaar. Hij moet dat zaad overal op het land strooien. Niet te veel en niet te weinig. Hij moet de grond eerst goed omspitten en helemaal gelijk maken. Dan kunnen de zaadjes makkelijker groeien. De zaaier heeft een grote doek om zich heen geknoopt. Daar doet hij de zaadjes in. Met één hand houdt hij de doek vast. Met de andere hand strooit hij de zaadjes over het land.

materiaal:

B.I.V 94a, zonder 143.
(S4, 54, 171, 195, 274)

b. de weg

Langs het land van de zaaier loopt een weg. Het is moeilijk voor de zaaier om geen zaadjes op de weg te laten vallen. Toch vallen er af en toe een paar zaadjes op de weg. De grond is daar hard. De zaadjes kunnen daar niet in de grond zakken. Hé, daar vliegen een paar vogels. Die houden van lekkere zaadjes en ze zien de zaadjes liggen. Hap, hap, de vogels eten de zaadjes van de weg op. Die zaadjes kunnen geen plantjes meer worden.

materiaal:

B.I.V 94a,
(S4, 54, 143, 171, 195, 274)

c. stenen in de grond

Het land langs de weg is niet zo mooi omgespit. Er liggen nog stenen in. De stenen kun je niet allemaal zien. Ze liggen onder een laagje aarde bedekt. De zaadjes komen op die grond. De zaadjes kunnen nu wel wortels krijgen door het dunne laagje grond, maar dan kunnen de wortels niet meer dieper de grond in. De stenen die eronder liggen zijn veel te hard. De zon begint te schijnen en de kleine plantjes hebben dorst. Waar moeten ze water vandaan halen? Uit de grond, maar het water is al uit het dunne laagje grond. De stenen hebben geen water. De plantjes drogen helemaal uit.

materiaal:

B.I.V 94a, zonder 143.
(S4, 54, 171, 195, 274)

d. de doorns

Aan de andere kant staan een paar doorns. Dat zijn van die prikplanten. Ze groeien heel snel. Ze nemen heel veel plaats op de grond in. Dan worden de doorns steeds groter en groter. De zaadjes komen tussen de doorns terecht. De doorns groeien helemaal over de kleine plantjes heen. De kleine plantjes kunnen geen adem meer halen. De zon kan er niet meer bij. Deze zaadjes worden ook al geen goede plantjes.

materiaal:

B.I.V 94a, zonder 143.
(S4, 54, 171, 195, 274)

e. de goede aarde

En de meeste zaadjes? Waar komen die terecht? Die komen in de goede aarde terecht. De aarde die de zaaier helemaal heeft omgespit. Daar zijn geen harde stukken steen in of er groeien geen doorns op. De zaadjes kunnen daar gemakkelijk wortels krijgen. Ze hebben genoeg water en zon om grote planten te worden. Als het oogsttijd is, ziet de zaaier, dat de planten grote korenhalmen zijn geworden. Elk zaadje is een plant geworden met wel 30 of 60 of 100 korrels!

materiaal:

B.I.V 94a, zonder 143.
(S4, 54, 171, 195, 274)

4. bespreking

a. werkboekje

We nemen ons werkboekje en kijken goed naar de plaatjes en of jullie bij de vraagjes de goede antwoorden hebben.

*groeps- en werkvorm:
leergesprek rond de tafel.
materiaal:
werkboekje*

aan Kleuters:

- waarom zit Jezus in een boot op dit plaatje (zo)?

aan Kinderen:

- welk verhaal vertelt hij?

- wie heeft de vogels langs de weg getekend?

aan Kleuters:

- wat gebeurt er met het zaad dat op grond met stenen valt (ma)?

- waar valt het zaad nog meer tussen. Kijk maar op het plaatje?

aan Kinderen:

- wat gebeurt er met het zaad dat tussen de distels groeit?

- wat zien jullie op tekening 1,2,3,4?

aan Kleuters:

- wat zie je op dit plaatje (di)?

- wat is er gebeurd met het zaad dat in goede grond valt?

aan Kinderen:

- waarom groeien deze plantjes zo goed? Waar hebben jullie een groene streep onder gezet?

aan Kleuters:

- aan wie vertelt Jezus het verhaal op dit plaatje (wo)?

- begrijpen de leerlingen het verhaal?

aan Kinderen:

- wil Jezus het verhaal uitleggen?

- hoe hebben jullie je opdrachtje ingevuld?

aan Kleuters:

- willen de mensen op dit plaatje luisteren naar Jezus (do)?

- begrijpen jullie het verhaal over de zaaier?

aan Kinderen:

- wie kan dit verhaal uitleggen?

- welke tekst hebben jullie bij je opdrachtje gevonden?

b. leertekst

- wat zie je in deze cirkel (7.11.1)?

- waar moet het zaad vallen om goed te kunnen groeien?

- wat moeten wij doen met de zaadjes/woorden van God?

- wat staat daarover in de Bijbel?

- laten we het even lezen in Matteüs 13:23.

- zeg nu ieder om de beurt de leertekst op.

- wie heeft zijn werkje gemaakt?

- laat eens zien hoe het geworden is?

- wie wil zijn stripverhaal voorlezen?

- welke woorden hebben jullie in de cirkel op je werkblad ingevuld?

- welk woord staat in de rondjes?

groeps- en werkvorm:

*leergesprek met instructies
rond de tafel.*

materiaal:

*werkboek, 7.11.1, voorgeknippte
7.11.2 voor allen, Bijbel, lijm.*

activiteit:

*leertekst laten opzeggen, 7.11.1
ophangen, 7.11.2 uitdelen en op-
plakken.*

c. liedje

“lied van de zaaier”

liedboekje:

Timotheüs Kinderliedjes nr. 66

5. toepassing: verkeersregels toepassen

a. kringgesprek

- wie kan er fietsen?
- fiets je op de stoep of op straat?
- waar moet je opletten als je fietst op straat?
- heeft papa en/of mama jullie verteld wat veilig is en wat gevaarlijk is?
- let je daar dan ook op?
- doe je precies wat je papa en/of mama je gezegd heeft?

groeps- en werkvorm:

leergesprek rond de tafel

materiaal:

plaatjes van verkeersborden
of speelgoed verkeersborden

b. activiteit

Zullen we samen een liedje zingen op de wijs van "kleine oogjes, pas toch op wat je ziet".

*Pas toch op, als je opstapt op je fiets,
Pas toch op, als je opstapt op je fiets,
Blijf steeds aan de rechterkant,
keurig netjes lang de rand,
Pas toch op, als je opstapt op je fiets.*

*Pas toch op, als je links de weg in wilt.
Pas toch op, als je links de weg in wilt.
Steek je arm goed zichtbaar uit,
Kijk goed voor en achter uit,
Pas toch op, als je links de weg in wilt.*

groeps- en werkvorm:

in een kring staan, leid(st)er zingt voor, daarna samen.

materiaal:

illustraties 7.11.5, 7.11.6

activiteit:

leergesprek waarbij de inhoud van het liedje toegepast wordt op het horen van Gods Woord en het omzetten in daden ervan.
(Sabbatliedjes I, nr. 38)

C.SLUITING

1. liedje

"lied van de zaaier"

liedboekje:

Timotheüs Kinderliedjes 66

2. gebed

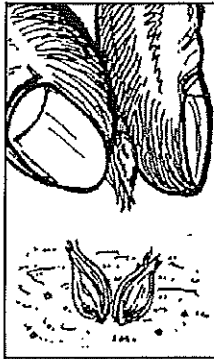
Vader in de hemel, voor wij naar de grote zaal gaan voor de eredienst, danken wij u voor de kindersabbatschool. We hebben geluisterd en gepraat over het zaad. Dank u wel dat u de woordjes van de verhaaltjes in ons hoofd en in ons hart laat groeien. Help ons om uw woordjes in ons hoofd en ons hart goed te verzorgen, zoals zaadjes moeten worden verzorgd. Help ons om steeds te doen wat Jezus ons heeft geleerd. Amen.

groeps- en werkvorm:

staan in een kring, leid(st)er bidt hardop

3. afscheid

Neem van elk kind afzonderlijk afscheid. Wens het een fijne dag en spoor het aan om volgende week terug te komen.

12. Jezus vertelt verhalen

MATTEÛS 13:24-34; MARCUS 4:30-32; LUCAS 13:18,19

Lees één of meerdere keren aandachtig dit bijbelgedeelte. Denk erover na en probeer u zelf erdoor te verrijken, zodat U een beter instrument kunt zijn om de kleuters/kinderen te onderrichten. Vraag aan de Here God om u te helpen bij de studie van de informatie (I), de voorbereiding (II) en het programma in de sabbatschool (III).

I. INFORMATIE - UITLEG - VORMING

Na de gelijkenis over de zaaier en een uitleg over het doel van het nut van de gelijkenissen, vertelt Jezus gelijkenis op gelijkenis. Er volgen er zes in groepjes van drie. In totaal zijn er dus zeven gelijkenissen. Zij worden niet zomaar door elkaar verteld, maar zij hebben een functionele plaats in Jezus' uiteenzetting. De serie van zes gelijkenissen begint en eindigt met een analoog verhaal: het samenzijn van recht-

vaardigen en onrechtvaardigen. Het eerste wordt gevolgd en het laatste wordt voorafgegaan door een gelijkenis over een scheiding of selectie van de twee groepen (no. 2 en 7). De gelijkenis van het mosterdzaad en van de zuurdesem horen bij elkaar (3 en 4) net zoals die van de schat en de parel een span vormen (5 en 6). Onderling hebben beide paren van gelijkenissen weer verwantschap met elkaar. In dit schema ondergebracht wordt dit:

nummer	verzen	onderwerp	nadruk
2.	24-30	goed zaad en onkruid	samen opgroeien, scheiding (selectie) bij de oogst
3.	31-32	mosterdzaad in de akker	van klein naar groot met een enorme uitbreidende kracht, de vreugde van de vogels en het aspect van <u>groter dan</u>
4.	33	zuurdesem	weinig doorzuurt veel met een enorme indringende kracht, en de verandering van al het meel
5.	44	schat in de akker	enorme wil, van diep naar dieper en een grote blijdschap
6.	45-46	kostbare parel	enorme opoffering, <u>groter waarde dan</u> , al wat hij heeft
7.	47-50	goede en slechte vissen	samen gevangen, scheiding(selectie) bij het uit het net nemen

Wie deze tabel zorgvuldig bestudeert, merkt de verwantschap tussen de vier middelste gelijkenissen zonder problemen op. De uitdrukking "Het koninkrijk der hemelen is gelijk aan" moet worden opgevat als: "Het gaat met het koningschap Gods als met een mosterdzaad, als met..."

De mosterdplant bereikt een hoogte van ongeveer één meter en in gunstige omstandigheden nog hoger. Hij kan dan drie tot vier meter worden. Deze plant groeit voornamelijk bij de

Jordaan en wordt dan ook door de Arabieren mosterdboom genoemd. Het mosterdzaad is niet het kleinste zaad dat er bestaat! Daar gaat het echter niet om. Jezus leert hier dat het koningschap van God onbeduidend klein kan beginnen, maar dat (langzaam maar zeker) tot een grote boom uitgroeit. En dat het zelf groter wordt dan alle andere groeikrachten (13:32). De enorme geleidelijk uitbreidende groeikracht krijgt alle nadruk. Dat een boom en de daaronder schuilende vogels

als symbolen worden voorgesteld voor een koninkrijk en haar onderdanen vinden we al in Daniël 4 en Ezechiël 31. De vierde gelijkenis: een maat meel is een derde van een efa ($\pm 13,13$ l). Het gaat dus in totaal om 49,40 l. meel en dat is een zeer grote hoeveelheid. Er is slechts weinig zuurdeeg nodig om dit meel te laten gisten. De gedachte is dus dat het koningschap Gods alles ongemerkt doordringt. Het gaat om een inwendige en vermengende groeikracht. Het dringt er niet alleen in, maar het verandert er ook de natuur van. De vijfde gelijkenis: hoe groot de schat is, wordt niet gezegd, maar het lijkt beslist de moeite waard. Anders zou de man in kwestie niet zo handelen. Wat hij doet, is uit zedelijk oogpunt niet goed te keuren. Het gaat immers om de akker van een ander! Maar dat is niet belangrijk voor Jezus. De drang van de man is zeer sterk. Hij wil en zal de schat bemachtigen. Hij graaft hem zelfs dieper opdat niemand hem ontdekt. Om die drang van de man is het Jezus te doen. En hiermee wordt meteen een eigenschap van de gelijkenis duidelijk. Niet alle gegevens uit het verhaal zijn belangrijk of moeten meetellen in de uitleg. De betekenis is: "men moet met overleg en vreugdevol te werk gaan en er alles voor over hebben! Met niets of met niemand moet men rekening houden als men Gods Koningschap op het oog heeft. De zesde gelijkenis: het moet een erg hoge prijs zijn, anders verkoopt de koopman niet alles om hem in bezit te krijgen. Hij aarzelt geen ogenblik want hij vindt dat deze parel alle andere parels overtreft. Daarin ligt dan ook de betekenis

van de gelijkenis. De parel is niet alleen waardevol, maar ook mooi. De overeenkomst tussen beide gelijkenissen (5 en 6) valt op. Het verschil schuilt daarin dat de mens de schat bij toeval ontdekt, maar dat de koopman de parel na veel zoeken vindt.

Zo vinden sommigen Gods heerschappij zonder te zoeken, anderen doen dit juist door het zoeken.

De laatste gelijkenis heeft veel weg van de tweede. Het Koningschap Gods wordt vergeleken met een visvangst. Een beeld dat meer voor komt in de evangeliën (mensenvissers en dergelijke). Zolang de visvangst duurt, blijven beide soorten vissen gezamenlijk in het net. Dit betekent dus dat er een tijd bestaat waarbij de boodschap van Gods koningschap zich tot beide soorten richt. Men zal geduld moeten hebben tot het leeghalen van de netten. Dan wordt duidelijk wie God echt als koning in zijn of haar leven heeft aanvaard (alle goede vissen).

De serie gelijkenissen wordt afgesloten met de vraag van Jezus of de leerlingen zijn verhalen hebben begrepen. Hun antwoord is bevestigend, waarop de rabbi afsluit met een gelijkenis, die eerder op een vergelijking neer komt. "Daarom is iedere schriftgeleerde die een discipel is geworden ..." Jezus heeft het hier over zijn eigen leerlingen. Als leerlingen van de grote schriftgeleerde zijn ook zijn schriftgeleerden. Hun taak is zowel oude als nieuwe dingen te onderwijzen aan hun toekomstige leerlingen. Zij moeten de oude en de nieuwe waarheden aan het daglicht brengen.

II. VOORBEREIDING

A. DOEL

Weten dat de Bijbel je leert om het goede te doen.

B. WERKBOEKJE

- antwoorden
zo onkruid, koren
ma koren, schuur, onkruid, vuur
di woord van God, een mens
wo het kleinste zaadje wordt een boom
do fout: lekker, verdrietig
vr 1. mens
2. koren, onkruid, staan, oogst, verbrand,
verzameld, schuur.
- leertekst
Matteüs 13:32 - "het kleinste zaadje wordt
een boom".

C. MATERIAAL

- terugblik
twee ingekleurde tekeningen uit het werkboekje (7.12.3, 7.12.4,) en de ingekleurde leertekstcirkel van de vorige les. (7.11.1)
- inleiding
een paar bruine bonen (nog leuker: voor ieder kind een jampot met aarde en een boon).
- bijbelverhaal
viltmateriaal uitgaven 1980!
achtergronden S4, figuren: 35, 54, 87, 89,
143, 171, 176, 195, 274
verschillende zaadjes, zakje mosterdzaadjes voor elk kind, ontkiemde bruine bonen o.i.d. op watten in een potje.
bakkersgist of korrelgist.
- bespreking
werkboekje les 12, ingekleurde leertekstcirkel (7.12.1), voor elk kind een (al dan niet gekleurde) leertekstcirkel (7.12.2), Bijbel, lijm.
- toepassing
verschillende zaden, kleine en grote, zonnepitten, tuinkers, watten, lege glazen potten, bruine bonen, water, illustratie 7.12.5 voor elk kind + kleurpotloden
- liedjes
Elly en Rikkert II, nr. 11
Sabbatliedjes I, nr. 29
Timotheüs Kinderliedjes nr. 66, 117

D. VERTELLING

- het is erg belangrijk dat u ter voorbereiding van het bijbelverhaal de rubriek I. Informatie bestudeert. Uw manier van vertellen zal er levendiger op worden en meer diepgang krijgen.
- de uitleg van Jezus over de gelijkenis van het onkruid wordt niet zo doorgetrokken als Jezus dat deed. Dat zou te moeilijk zijn voor de kleuters/kinderen. Er wordt volstaan met het kiezen tussen goed en kwaad en het goede dat blijft en het kwade dat weg zal worden gedaan (zie 3.e)
- maak voor de korenhalmen eerst kleine propjes van geel crêpepapier. Wikkel deze dan later om het reeds met crêpepapier omwikkelde ijzerdraad. Als u ze goed stevig maakt, kunnen ze meerdere malen dienst doen.
- hoewel het tekstgedeelte klein is (haast net zo klein als het mosterdzaadje!) ligt er toch een les in besloten. Probeer zoveel mogelijk zaden mee te nemen om de les te illustreren. Het mooiste is natuurlijk een echt mosterdzaadje!
- hoewel het lijkt alsof diverse gelijkenissen over hetzelfde handelen, bestaan er wel degelijk verschillen tussen. U hoeft niet bang te zijn, dat de kleuters/kinderen het verhaal over zaaien, planten, oogsten vervelend vinden. Het kan maar niet vaak genoeg worden verteld! Het blijft voor hen een mooi geheimzinnig gebeuren.

E. ADVIEZEN

- zorg dat u tenminste een kwartier voor de aanvang van het programma aanwezig bent. Breng het lokaal in orde, leg het materiaal klaar en vang vroege kleuters/kinderen op.
- stel voor u zelf een strak tijdschema op of volg het voorgestelde schema op de voet (met een horloge). Houd u er ook aan.
- bereid uw materiaal tot in de puntjes voor. U kunt jongelui of oudere leden inschakelen voor het inkleuren van de tekeningen en leertekstcirkels.

III. PROGRAMMA

Kleuters/kinderen ontvangen, jasjes ophangen en een plaats aanwijzen. Vertel aan de kleuters/kinderen, dat ze even rustig op de stoeltjes in het lokaal naar het materiaal mogen kijken. Ze kunnen met elkaar praten, maar probeer in ieder geval een rustige sfeer te scheppen.

A. OPENING

1. welkom

- a. zijn er bezoekers? Geef hen een sticker, kaartje of bloem.
- b. zijn er zieken? Gedenk hen in uw gebed. Stuur een kind dat al wat langer afwezig is, een mooie kaart. Laat alle kleuters/kinderen hun naam op de kaart schrijven.
- c. zijn er jarigen? Feliciteer hen even. Knoop even een gesprekje aan met de jarige en informeer of er thuis al een feestje is gehouden; of hij of zij mooie cadeaus heeft gekregen.

groeps- en werkvorm:
allen in een kring, leid(st)er verwelkomt

materiaal:
zie voorwoord

materiaal:
kaart zieke(n)

groeps- en werkvorm:
allen rondom de jarige, die op een stoel staat
activiteit:
aansteken kaarsjes, liedjes, uitblazen kaarsjes, geschenk.

2. liedje

“maak een vrolijk geluid voor de Heer”

liedboekje:
Elly en Rikkert II, nr. 12

3. gebed

Lieve Vader in de hemel, deze morgen bidden wij tot u. In de afgelopen week heeft u goed voor ons gezorgd. We hebben te eten en te drinken gehad. Daar zijn we blij mee en we danken u daarvoor. Wilt u bij ons zijn in de kindersabbatschool en ons helpen om goed naar de les te luisteren en haar te onthouden, zoals Jezus ons heeft geleerd. Amen.

groeps- en werkvorm:
in een kring (op de knieën), leid(st)er bidt hardop

4. zending

a. verhaal

Vertel het verhaal dat deze dag aangeboden wordt in de bundel van zendingsberichten van dit kwartaal. Houd er een kort gesprekje over en laat het collectegeld ophalen.

groeps- en werkvorm:
in een kring, leid(st)er vertelt
materiaal:
zendingsbericht en -vliegtuig

b. collecte en liedje

“een vliegmachien vliegt naar het zendingsland”

liedboekje:
Sabbatliedjes I, nr. 29

B. LESBEHANDELING

1. terugblik: de gelijkenis van het zaad dat overal neerkomt

a. kringgesprek

Vorige week hebben we een bijbelverhaal verteld en er samen over gepraat. Laten we eens kijken wat jullie er nog van weten.

- waarom zit Jezus op een boot op dit plaatje (7.12.3)?
- welk verhaal vertelt hij?
- waar komt het zaad allemaal terecht?
- wat gebeurt er met het zaad dat tussen de stenen valt?
- wat gebeurt er met het zaad dat tussen de distels valt?
- en met het zaad dat op goede grond valt?

- begrijpen de leerlingen op dit plaatje waarom Jezus dit verhaal vertelt (7.12.4)?

- kunnen jullie uitleggen wat Jezus er mee bedoeld?
- moeten wij ook naar Gods woord luisteren en er naar handelen?

kijk naar de leertekstcirkel (7.11.1)

- wat zie je in de cirkel?
- zeg de leertekst om beurten op.

b. liedje

“lied van de zaaier”

groeps- en werkvorm:

in een kring, leid(st)er vertelt

materiaal:

7.12.3, 7.12.4 en 7.11.1 (van vorige les)

2. inleiding: een bruine boon

a. vertelling

Vader heeft een keukenkastje opgeruimd. “Jongens, kijk eens! Ik heb een pak bruine bonen. Willen jullie bonen planten?” Freddy en Betty vullen een paar glazen jampotten met aarde. En in iedere pot stoppen ze een paar bruine bonen, zodat je ze nog kan zien. Af en toe doen ze water in de pot. Ze wachten een paar dagen. En dan, op een dag, komt er een klein puntje aan een bruine boon. “Dat is een kiem,” legt vader uit. “Daar begint het nieuwe leven van de bruine boon.” Maar niet alle bonen kiemen. “Moeten we die uit het potje halen, papa?” vraagt Freddy. “Nee, wacht nog even. Ze hebben wat meer tijd nodig.” En ja hoor, na een paar dagen zit er aan alle bonen een piepklein worteltje. En na een tijdje groeien er lange groene stelen uit de potjes. “Maar goed dat we even hebben gewacht en niet gelijk de bonen zonder worteltje eruit hebben gehaald,” vindt Betty.

liedboekje:

Timotheüs Kinderliedjes nr. 66

groeps- en werkvorm:

in een kring, leid(st)er vertelt.

materiaal:

een paar bruine bonen (nog leuker: voor ieder kind een jampot met aarde en een boon).

kringgesprekje

- wat gebeurt er met een boon in de grond die géén worteltjes krijgt? (gaat dood)

- wat kan er uit de boon groeien (als klimplant langs stokken leiden. Er komen peulen aan waar veel bonen in zitten.)

Het bijbelverhaal gaat over groeien. Iets begint klein en wordt dan heel groot. Het woord van God begint in jou te 'groeien'.

b. liedje

“zo is het koninkrijk”

liedboekje:

Timotheüs Kinderliedjes nr. 117

3. bijbelverhaal: het onkruid, het mosterdzaad en de gist

a. het koren en het onkruid

Een man heeft een groot stuk land. Hij zaait zaad van koren op het land. Straks zal het zaad groeien en veel koren geven. Maar de man heeft een vijand. Die wil hem plagen. Midden in de nacht komt zijn vijand onkruid zaaien tussen het koren zaad. Zo kan het koren niet goed groeien. De korenplantjes worden groter, maar ook het onkruid groeit erg hard.

*groeps- en werkvorm:
in een kring tijdens het hele verhaal, leid(st)er vertelt.*

materiaal:

B.I.V. 94a en 94b.

(S4, 35, 54, 143, 171, 176, 195, 274)

zaadjes.

b. de oogst

De knechten van de man willen het onkruid tussen het koren uithalen. Maar de man wil dat niet. Koren en onkruid kunnen beter samen opgroeien tot ze groot genoeg zijn, zegt hij. Als het de tijd voor de oogst is, dan komen de maaiers. Ze verzamelen eerst het onkruid. Dat wordt in bosjes gebonden en verbrand, want het is nergens goed voor. Het kan toch niet worden opgegeten. Het koren is wel te eten en daarom wordt het verzameld en in de schuur bewaard. Jezus wil zijn leerlingen leren om te kiezen tussen wat goed is en wat kwaad is. Het goede zal altijd blijven bestaan.

materiaal:

B.I.V. 94a met 87, 89, zonder 143, 274.

(S4, 54, 87, 89, 171, 195)

c. het mosterdzaadje geplant

Jezus vertelt nog een verhaal over zaadjes. Er zijn verschillende soorten zaadjes. Uit elk zaad groeit er iets anders, een boom, een plant of een bloem. Een man neemt een heel pietepouterig klein mosterdzaadje in zijn hand. Hij stopt het in de grond en hij doet er aarde overheen. Nu moet de zon maar gaan schijnen en de regen moet vallen. Anders kan het zaadje niet groeien en kan het geen plantje worden.

materiaal:

zakje mosterdzaadjes voor elk kind.

d. het mosterdzaadje is volgroeid

Het zaadje ligt stil in de grond. Langzaam komen er worteltjes aan. Van die kleine stengeltjes. Die stengeltjes groeien hoe langer hoe meer. Er komt een klein plantje boven de grond. Eerst een heel klein stengeltje groen en dan een blaadje en dan nog een blaadje. Als de zon schijnt, gaat het plantje naar de richting van de zon groeien. Dan wordt het plantje nog groter. De man heeft nog vele andere zaadjes geplant. Naast het mosterdplantje groeien nog meer planten. Sommige zijn al heel groot. Maar na een lange tijd is het kleine mosterdplantje heel groot geworden. Het wordt een boom. Nog groter dan de grootste struik. Nu gaan de vogels hun nest in de mosterdboom bouwen.

materiaal:

ontkiemde bruine bonen of iets dergelijks op watten in een potje.

e. een klein beetje gist

Om brood te bakken heeft de bakker gist nodig. In het meel doet hij een klein beetje gist. Dat kleine beetje gist maakt dat het deeg groter wordt. Het deeg gaat rijzen. Zo krijgt de bakker luchtige, grote broden. Jezus wil zijn leerlingen iets leren uit het verhaal van de bakker en van het mosterdzaadje. Het beetje gist maakt het meel heel groot. Het kleine mosterdzaadje wordt een grote boom. Ze zijn beide klein en toch komt er iets groots. Zo zit er ook kracht in kleine dingen en ook in jullie kleine hartje en in jullie kleine hoofdje.

materiaal:

stukje bakkergist of korrelgist

activiteit:

leid(st)er laat kleuters/kinderen ruiken of voelen aan gist.

4. bespreking

a. werkboekje

We nemen ons werkboekje en kijken naar de plaatjes en of jullie bij de vraagjes de goede antwoorden hebben.

*groeps- en werkvorm:
leergesprek rond de tafel.
materiaal:
werkboekje.*

aan Kleuters:

- wat zie je op dit plaatje (zo)?
- wie is die man in het donker en wat doet hij?

aan Kinderen:

- is hij een vriend of een vijand van de zaaier?
- wat staat er nu op de akker?

aan Kleuters:

- wat zie je nu op dit plaatje (ma)?
- waarom mag de knecht het onkruid niet eruit halen?

aan Kinderen:

- wat is het goede?
- waar wordt dat bewaard?
- wat is het verkeerde?
- wat gebeurt daar mee?

aan Kleuters:

- welk verhaal vertelt Jezus op dit plaatje (di)?
- is het mosterdzaadje een klein zaadje?

aan Kinderen:

- wat betekent het mosterdzaadje?
- wat stelt de akker voor?
- wat betekent dat het mosterdzaadje een boom geworden is?

aan kleuters:

- in welke volgorde moeten de tekeningetjes op dit plaatje (wo)?

aan kinderen:

- welke zin hebben jullie gevonden van het kleinste zaadje tot de boom?
- luisteren de mensen graag naar gelijkenissen?
- waarom vertelt Jezus gelijkenissen?

aan Kleuters:

- wat doet de vrouw op dit plaatje (do)?
- hoe komt het dat het kleine beetje deeg zo groot wordt?

aan Kinderen:

- krijg je door toevoeging van gist een lekker of een vies brood?
- wat betekent dit verhaal?

b. leertekst

- wat zie je in deze cirkel (7.12.1)?
- wat staat daarover in de Bijbel?
- laten we het lezen in Matteüs 13:32
- zeg nu ieder om de beurt de leertekst op.
- wie heeft zijn werkje gemaakt?
- laat eerst het onkruid dan het koren zien?
- welk woord heb je over gehouden op je werkblad bij oefening 1?
- hoe hebben jullie oefening 2 ingevuld?

*groeps- en werkvorm:
leergesprek met instructies
rond de tafel.
materiaal:
werkboek, 7.12.1, voorgeknipte
7.12.2 voor allen, Bijbel, lijm.
activiteit:
leertekst laten opzeggen, 7.12.1
ophangen, 7.12.2 uitdelen en op-
plakken.*

c. liedje

“zo is het koninkrijk”

*liedboekje:
Timotheüs Kinderliedjes nr. 117*

5. toepassing: zaadjes planten

a. kringgesprek

- waar komen zaadjes vandaan?
- waar zijn zaadjes eigenlijk voor?
- we gaan enkele bruine bonen zaaien.
- wat heeft het zaadje nodig om te groeien?
- wie zorgt daar allemaal voor?
- kan er uit dit kleine zaadje een grote plant groeien?
- hoe kunnen wij goed voor dit plantje zorgen?
- hoe kunnen wij voor het zaad zorgen waar Jezus over vertelt in de Bijbel?

*groeps- en werkvorm:
leergesprek rond de tafel*

*materiaal:
verschillende zaden, kleine en grote, zonnebloempitten, tuinkers.*

bruine bonen, potjes, watten, water, kleurpotloden, illustratie 7.12.5

activiteit:

zaadjes planten, volgende week brengt de leid(st)er het resultaat mee.

Als er tijd over is, laat dan bijlage 7.12.5 inkleuren.

C. SLUITING

1. liedje

“zo is het koninkrijk”

liedboekje:

Timotheüs Kinderliedjes nr. 117

2. gebed

Vader in de hemel, het was weer fijn om in de kindersabbatschool te zijn. Dank u wel voor de les van vandaag. Over het koren dat goed is en het onkruid dat nergens goed voor is. En over het kleine mosterdzaadje dat een grote boom wordt en ook over het kleine beetje gist dat het meel helpt groot te worden. Help ons om ons best te doen, met de kleine dingen. Wij zijn klein en we kunnen nog niet veel doen voor papa en mama, voor andere mensen en voor God. Maar we worden groot en als we willen, dan kunnen we later grote dingen doen voor God en voor de mensen. En laat ze, Heer, door uw kracht groot worden. Zegen ons. Amen.

groeps- en werkvorm:

staan in een kring, leid(st)er bidt hardop

3. afscheid

Neem van elk afzonderlijk afscheid. Wens het een fijne dag en spoor het aan om volgende week terug te komen.

MATTEÛS 14:44-46

Lees één of meerdere keren aandachtig dit bijbelgedeelte. Denk erover na en probeer u zelf erdoor te verrijken, zodat U een beter instrument kunt zijn om de kleuters/kinderen te onderrichten. Vraag aan de Here God om u te helpen bij de studie van de informatie (I), de voorbereiding (II) en het programma in de sabbatschool (III).

I. INFORMATIE - UITLEG - VORMING

Na de gelijkenis over de zaaiër en een uitleg over het doel van het nut van de gelijkenissen, vertelt Jezus gelijkenis op gelijkenis. Er volgen er zes in groepjes van drie. In totaal zijn er dus zeven gelijkenissen. Zij worden niet zomaar door elkaar verteld, maar zij hebben een functionele plaats in Jezus' uiteenzetting. De serie van zes gelijkenissen begint en eindigt met een analoog verhaal: het samenzijn van recht-

vaardigen en onrechtvaardigen. Het eerste wordt gevolgd en het laatste wordt voorafgegaan door een gelijkenis over een scheiding of selectie van de twee groepen (no. 2 en 7). De gelijkenis van het mosterdzaad en van de zuurdesem horen bij elkaar (3 en 4) net zoals die van de schat en de parel een span vormen (5 en 6). Onderling hebben beide paren van gelijkenissen weer verwantschap met elkaar. In dit schema ondergebracht wordt dit:

nummer	verzen	onderwerp	nadruk
2.	24-30	goed zaad en onkruid	samen opgroeien, scheiding (selectie) bij de oogst
3.	31-32	mosterdzaad in de akker	van klein naar groot met een enorme uitbreidende kracht, de vreugde van de vogels en het aspect van <u>groter dan</u>
4.	33	zuurdesem	weinig doorzuurt veel met een enorme indringende kracht, en de verandering van al het meel
5.	44	schat in de akker	enorme wil, van diep naar dieper en een grote blijdschap
6.	45-46	kostbare parel	enorme opoffering, <u>groter waarde dan</u> , al wat hij heeft
7.	47-50	goede en slechte vissen	samen gevangen, scheiding(selectie) bij het uit het net nemen

Wie deze tabel zorgvuldig bestudeert, merkt de verwantschap tussen de vier middelste gelijkenissen zonder problemen op. De uitdrukking "Het koninkrijk der hemelen is gelijk aan" moet worden opgevat als: "Het gaat met het koningschap Gods als met een mosterdzaad, als met..."

De mosterdplant bereikt een hoogte van ongeveer één meter en in gunstige omstandigheden nog hoger. Hij kan dan drie tot vier meter worden. Deze plant groeit voornamelijk bij de

Jordaan en wordt dan ook door de Arabieren mosterdboom genoemd. Het mosterdzaad is niet het kleinste zaad dat er bestaat! Daar gaat het echter niet om. Jezus leert hier dat het koningschap van God onbeduidend klein kan beginnen, maar dat (langzaam maar zeker) tot een grote boom uitgroeit. En dat het zelf groter wordt dan alle andere tuingewassen (13:32). De enorme geleidelijk uitbreidende groeikracht krijgt alle nadruk. Dat een boom en de daaronder schuilende vogels

als symbolen worden voorgesteld voor een koninkrijk en haar onderdanen vinden we al in Daniël 4 en Ezechiël 31. De vierde gelijkenis: een maat meel is een derde van een efa ($\pm 13,13$ l). Het gaat dus in totaal om 49,40 l. meel en dat is een zeer grote hoeveelheid. Er is slechts weinig zuurdeeg nodig om dit meel te laten gisten. De gedachte is dus dat het koningschap Gods alles ongemerkt doordringt. Het gaat om een inwendige en vermengende groei­kracht. Het dringt er niet alleen in, maar het verandert er ook de natuur van. De vijfde gelijkenis: hoe groot de schat is, wordt niet gezegd, maar het lijkt beslist de moeite waard. Anders zou de man in kwestie niet zo handelen. Wat hij doet, is uit zedelijk oogpunt niet goed te keuren. Het gaat immers om de akker van een ander! Maar dat is niet belangrijk voor Jezus. De drang van de man is zeer sterk. Hij wil en zal de schat bemachtigen. Hij graaft hem zelfs dieper opdat niemand hem ontdekt. Om die drang van de man is het Jezus te doen. En hiermee wordt meteen een eigenschap van de gelijkenis duidelijk. Niet alle gegevens uit het verhaal zijn belangrijk of moeten meetellen in de uitleg. De betekenis is: "men moet met overleg en vreugdevol te werk gaan en er alles voor over hebben! Met niets of met niemand moet men rekening houden als men Gods Koningschap op het oog heeft. De zesde gelijkenis: het moet een erg hoge prijs zijn, anders verkoopt de koopman niet alles om hem in bezit te krijgen. Hij aarzelt geen ogenblik want hij vindt dat deze parel alle andere parels overtreft. Daarin ligt dan ook de betekenis

van de gelijkenis. De parel is niet alleen waardevol, maar ook mooi. De overeenkomst tussen beide gelijkenissen (5 en 6) valt op. Het verschil schuilt daarin dat de mens de schat bij toeval ontdekt, maar dat de koopman de parel na veel zoeken vindt.

Zo vinden sommigen Gods heerschappij zonder te zoeken, anderen doen dit juist door het zoeken.

De laatste gelijkenis heeft veel weg van de tweede. Het Koningschap Gods wordt vergeleken met een visvangst. Een beeld dat meer voor komt in de evangeliën (mensenvissers en dergelijke). Zolang de visvangst duurt, blijven beide soorten vissen gezamenlijk in het net. Dit betekent dus dat er een tijd bestaat waarbij de boodschap van Gods koningschap zich tot beide soorten richt. Men zal geduld moeten hebben tot het leeghalen van de netten. Dan wordt duidelijk wie God echt als koning in zijn of haar leven heeft aanvaard (alle goede vissen).

De serie gelijkenissen wordt afgesloten met de vraag van Jezus of de leerlingen zijn verhalen hebben begrepen. Hun antwoord is bevestigend, waarop de rabbi afsluit met een gelijkenis, die eerder op een vergelijking neer komt. "Daarom is iedere schriftgeleerde die een discipel is geworden ..." Jezus heeft het hier over zijn eigen leerlingen. Als leerlingen van de grote schriftgeleerde zijn ook zijn schriftgeleerden. Hun taak is zowel oude als nieuwe dingen te onderwijzen aan hun toekomstige leerlingen. Zij moeten de oude en de nieuwe waarheden aan het daglicht brengen.

II. VOORBEREIDING

A. DOEL

Weten dat je alles moet doen om het goede te bezitten.

B. WERKBOEKJE

- antwoorden
zo tekening van de schat
ma verkoopt, alles, koopt
di parel
wo nee, ja, nee
do hij koopt de mooiste parel
vr 1. akker, schatkist, geloven, schat, stuk
land, alles, wat, geld, akker.
2. fout - de kuil, kapot, ring, kleine, lenen,
kieren, ring.
- leertekst
Mattheüs 13:46 - "hij koopt de mooiste
parel"

C. MATERIAAL

- terugblik
twee ingekleurde tekeningen uit het werk-
boekje (7.13.3, 7.13.4) en de ingekleurde
leertekstcirkel van de vorige les (7.12.1)
- inleiding
een parelketting of armband
- bijbelverhaal
vilt materiaal uitgave 1980!
achtergronden: S4, S7, figuren: 74, 171,
272
parels
- bespreking
werkboekje les 13, ingekleurde leertekst-
cirkel (7.13.1), voor elk kind een (al dan
niet gekleurde) leertekstcirkel (7.13.2),
Bijbel, lijm.
- toepassing
illustratie 7.13.5, voor elk kind potlood,
kleurpotloden
- liedjes
Elly en Rikkert II, nr. 12, 35
Sabbatliedjes I, nr. 29
Kinderliedjes Timotheüs nr. 117,

D. VERTELLING

- het is erg belangrijk dat u ter voorbereiding
van het bijbelverhaal de rubriek I. Informa-
tie bestudeert. Uw manier van vertellen zal
er levendiger op worden en meer diepgang
krijgen.
- het verhaal is, hoewel het heel kort is
beschreven in de tekst, een echt spannend
verhaal. Probeer thuis een paar maal het
verhaal te oefenen, zodat u weet hoe u het
verhaal zo goed mogelijk kunt brengen.
Leer vooral uit uw hoofd: een echt spannend
verhaal is nog spannender als je de kleuters/
kinderen om beurten kunt aankijken!
- leg uw viltmateriaal van te voren klaar met
de figuren in de juiste volgorde. Lees de
vertelling vooral niet voor.
- het beste te hebben betekent in dit verband
steeds het betere kiezen uit wat er te kiezen
valt.

E. ADVIEZEN

- zorg dat u tenminste een kwartier voor de
aanvang van het programma aanwezig bent.
Breng het lokaal in orde, leg het materiaal
klaar en vang de kleuters/kinderen op.
- stel voor u zelf een strak tijdschema op of
volg het voorgestelde schema op de voet
(met een horloge). Houd u er ook aan.
- bereid uw materiaal tot in de puntjes voor.
U kunt jongelui of oudere leden inschakelen
voor het inkleuren van de tekeningen en
leertekstcirkels.

III. PROGRAMMA

Kleuters/kinderen ontvangen, jasjes ophangen en een plaats aanwijzen. Vertel aan de kleuters/kinderen, dat ze even rustig op de stoeltjes in het lokaal naar het materiaal mogen kijken. Ze kunnen met elkaar praten, maar probeer in iedere geval een rustige sfeer te scheppen.

A. OPENING

1. welkom

- a. zijn er bezoekers? Geef hen een sticker, kaartje of bloem.

groeps- en werkvorm:
allen in een kring, leid(st)er verwelkomt.

materiaal:
zie voorwoord

- b. zijn er zieken? Gedenk hen in uw gebed. Stuur een kind dat al wat langer afwezig is, een mooie kaart. Laat alle kleuters/kinderen hun naam op de kaart schrijven.

materiaal:
kaart zieke(n)

- c. zijn er jarigen? Feliciteer hen even. Knoop even een gesprekje aan met de jarige en informeer of er thuis al een feestje is gehouden; of hij of zij mooie cadeaus heeft gekregen.

groeps- en werkvorm:
allen rondom de jarige, die op een stoel staat.
activiteit:
aansteken kaarsjes, liedjes, uitblazen kaarsjes, geschenk.

2. liedje

“maak een vrolijk geluid voor de Heer”

liedboekje:
Ely en Rikkert II, nr. 12

3. gebed

Onze Vader, in de hemel, wij danken u deze morgen voor de kindersabbatschool. Vanmorgen willen we zingen om u plezier te doen. En we gaan luisteren naar het bijbelverhaal. Help ons ons best te doen en dat we het verhaal over de schat van God en de les nooit meer vergeten. Zegent u alle jongens en meisjes vanmorgen en ook de grote mensen in de grote zaal. Wees bij ons. Wij bidden het u, Amen.

groeps- en werkvorm:
in een kring (op de knieën), leid(st)er bidt hardop

4. zending

a. verhaal

Vertel het verhaal dat voor deze dag aangeboden wordt in de bundel van zendingsberichten van dit kwartaal. Houd er kort een gesprekje over en laat het collectegeld ophalen.

groeps- en werkvorm:
in een kring, leid(st)er vertelt.
materiaal:
zendingsbericht en -vliegtuig

b. collecte en liedje

“een vliegmachien vliegt naar het zendingsland”

liedboekje:
Sabbatliedjes I, nr. 29

B. LESBEHANDELING

1. terugblik: het onkruid, het mosterdzaad en de gist

a. kringgesprek

Vorige week hebben we een bijbelverhaal verteld en er samen over gepraat. Laten we eens kijken wat jullie er nog van weten.

- welk verhaal vertelt Jezus op dit plaatje (7.13.3)?
- welke boom wordt het?
- wat betekent het mosterdzaadje?
- wat betekent de akker?
- wat betekent het dat het mosterdzaadje een boom is geworden?

- wat doet de vrouw op dit plaatje (7.13.4)?
- krijg je door het toevoegen van gist vies of lekker brood?
- wat betekent dit verhaal over het gist voor ons?

kijk naar de leertekstcirkel. (7.12.1)

- wat zie je in de cirkel?
- zeg de leertekst om beurten op.

b. liedje

“zo is het koninkrijk”

2. inleiding: de parelketting

a. vertelling

Freddy heeft op school een nieuwe juffrouw. Ze draagt mooie kleren. Maar het allermooist vindt Freddy de ketting die de juffrouw om heeft. Hij moet er telkens even naar kijken. De kralen zijn een beetje wit, maar niet echt wit. Ze glanzen ook zo mooi. Als de juf gaat zitten, tikken de kralen tegen de rand van de tafel. Zouden het echte parels zijn? Oei, dan is dat vast een heel dure ketting. Het is stil in de klas. De kinderen schrijven. Opeens hoort Freddy ‘krak’! En dan ... klinkt er een razend getik van kraaltjes op de vloer. De mooie ketting van de juf is gebroken. Tik ..., tik .., tik, de laatste kraaltjes rollen over de grond. Alle kinderen moeten lachen. Maar Freddy is geschrokken. Hij vliegt van zijn stoel en raapt de kraaltjes op. Al die kostbare parels. Arme juf. “Freddy,” zegt de juf met een lachend gezicht, “het is niet erg hoor. Het zijn geen echte parels. Maar ik ben blij dat je me helpt met oprapen!”

b. liedje

“een parel in Gods hand”

groeps- en werkvorm:

in een kring, leid(st)er vertelt.

materiaal:

7.13.3, 7.13.4, en 7.12.1 (van vorige les)

activiteit:

leid(st)er laat het resultaat van het zaaien van de vorige week zien.

liedboekje:

Timotheüs Kinderliedjes nr. 117

groeps- en werkvorm:

in een kring, leid(st)er vertelt.

materiaal:

een parelketting of armband kringgesprekje

- is de ketting van de juf heel duur?

- wat zou de juf doen als het echte parels waren die daar over de grond rolden?

In het bijbelverhaal gaat het over een man die een echte parel koopt.

liedboekje:

Elly en Rikkert II, nr. 35

3. bijbelverhaal: de verborgen schat en de parel

a. een kist in de grond

Een man begint in een akker te scheppen. Misschien wil hij wel nieuwe plantjes erin zetten. Of misschien wil hij juist onkruid eruit halen. Hé! Wat is dat? Opeens voelt de man iets hards. Wat kan dat zijn? Misschien is het een grote steen. Als het een steen is dan moet die uit de grond. Een steen kan de man niet gebruiken in de tuin. Daarom graaft hij een beetje dieper. Hé, het is helemaal geen steen. Het lijkt wel een ... kistje! De man graaft het kistje nu helemaal uit. Hij pakt het kistje uit de kuil. Wat zou er in dat kistje zitten? Wie zou dat kistje hier in de grond hebben gestopt? In het kistje zit een schat. Die mag de man niet meenemen, want hij werkt op een grond die niet van hem is. Wat zal de man nu doen?

*groeps- en werkvorm:
in een kring tijdens het hele ver-
haal, leid(st)er vertelt.*

materiaal:

B.I.V. 95b

(S4, S7, 74, 171, 272)

b. de man koopt de akker

Weet je wat? Ik heb een plan, denkt de man. Ik ga het stuk grond kopen. Dan mag ik alles wat op de grond en in de grond ligt, hebben. En dan kan ik ook de schat hebben! Vlug begraaft hij het kistje weer in de grond, en dan gaat hij naar huis. Alles wat hij bezit, gaat hij nu verkopen. Dan heeft hij heel veel geld. Het stuk grond kost een heleboel geld. Maar zal de man van wie de grond is, die grond wel aan hem willen verkopen? Gelukkig wil die man van wie de grond is, het stuk grond wel verkopen. Met al zijn geld koopt hij de grond. Nu is de grond van hem. De grond met de schat erin. Wat is de man blij!

materiaal:

BIV 95b, zonder 74, 272.

(S4, S7, 171)

c. de koopman op zoek naar mooie parels

Een koopman is op zoek naar mooie parels. Het zijn parels die veel geld kosten. Daarna wil hij die parels voor nog meer geld verkopen. Zo verdient hij geld. Elke keer weer koopt hij andere parels en verkoopt die parels dan weer. Er zijn genoeg mensen die graag mooie parels hebben. Vooral echte parels. In de zee liggen schelpen. Zodra er een diertje in de schelp komt, klapt de schelp dicht. Dan wordt het diertje opgegeten. Soms komt er wel eens een korreltje zand in de schelp. De schelp wil dat ook opeten, maar dat gaat natuurlijk niet. Het zandkorreltje is veel te hard. De schelp wil het zandkorreltje kwijt. Er komt een laagje om het korreltje en zo wordt het korreltje een parel!

materiaal:

diverse 'parels' (groot en klein)

d. de koopman en de dure parel

Er duiken mannen diep in de zee. Ze zoeken naar schelpen waarin parels zitten. Als ze mooie parels vinden, dan nemen ze die mee naar boven. Daarna verkopen ze die parels. Op een dag vinden ze een heel mooie parel. Zo'n parel hebben ze nog nooit gezien! De koopman komt bij die mannen. Zouden ze vandaag een mooie parel hebben? De mannen laten die hele mooie parel zien. De koopman vindt hem prachtig! Oei, dat zal een heleboel geld kosten! De mannen knikken. Dit is een mooie, dus ook een hele dure parel. De koopman heeft niet zoveel geld bij zich. Toch wil hij de parel hebben. Hij zegt tegen de mannen, dat hij straks weer terugkomt en dat ze de parel voor hem moeten bewaren. Wat zal de koopman gaan doen?

materiaal:

diverse 'parels' (groot en klein)

e. gekocht!

Hoe moet de koopman nu aan zoveel geld komen? Hij denkt na en hij gaat naar huis. Alles wat hij bezit, doet hij bij elkaar. Hij gaat naar een andere koopman toe. Aan hem verkoopt hij al zijn spullen. Dan heeft hij nu een heleboel geld. Dat is genoeg om die hele mooie parel te kunnen kopen. Vlug gaat de koopman terug naar de mannen die naar parels duiken. De parel is er nog! De koopman betaalt heel veel geld. Nu is de dure parel van hem!

materiaal:

diverse 'parels' (groot en klein)

4. bespreking

a. werkboekje

We nemen ons werkboekje en kijken naar de plaatjes en of jullie bij de vraagjes de goede antwoorden hebben.

*groeps- en werkvorm:
leergesprek rond de tafel.
materiaal:
werkboekje.*

aan Kleuters:

- over welke gelijkenis gaat dit plaatje? (zo)
- wat heeft de man gevonden?

aan Kinderen:

- waarom begraaft de man de kist weer als hij hem heeft gevonden?
- laat eens zien wat voor schat je hebt getekend?

aan Kleuters:

- wat zie je op dit plaatje (ma)?
- wat heeft de ene man in zijn hand?

aan Kinderen:

- wat doet de man allemaal?
- wat doet hij dan met de akker?

aan Kleuters:

- wat is de man op dit plaatje (di)?
- wat ligt er allemaal op de bodem van de zee?

aan Kinderen:

- wat vindt de man?
- wat wil de koopman van de man?

aan Kleuters:

- wat wil de koopman als hij de parel ziet op dit plaatje (wo)?

aan Kinderen:

- is de parel goedkoop?
- verkoopt de koopman alles?
- wil hij nog meer parels?

aan Kleuters:

- wat zie je op dit plaatje (do)?
- welke schat had de man op de akker gevonden?
- en welke schat wil de koopman hebben?

aan Kinderen:

- wat is de schat van God?
- welke leertekst hebben jullie gevonden?

b. leertekst

- wat zie je in deze cirkel (7.13.1)?
- wat staat daarover in de Bijbel?
- laten we het even lezen in Mattetis 13:46
- zeg nu ieder om de beurt de leertekst op.
- wie heeft zijn werkje gemaakt?
- wijs eens aan waar de schat ligt?
- hoe is de tekening geworden op je werkblad?
- welke woorden heb je ingevuld bij oefening 1?
- en bij oefening 2?

*groeps- en werkvorm:
leergesprek met instructies
rond de tafel.
materiaal:
werkboek, 7.13.1, voorgeknijpte
7.13.2 voor allen, Bijbel, lijm.
activiteit:
leertekst laten opzeggen, 7.13.1
ophangen, 7.13.2 uitdelen en op-
plakken*

c. liedje

“een parel in Gods hand”

*liedboekje:
Elly en Rikkert II, nr. 35*

5. toepassing: wie zoekt die vindt

a. kringgesprek

- heb je wel eens naar iets moeten zoeken?
- duurde het lang of kort?
- vind je het leuk om te zoeken naar iets?
- heb je ooit de weg naar huis of naar school moeten zoeken?
- ben je weleens in een doolhof geweest?
- hoe ging dat? Was het makkelijk of moeilijk om de uitgang te vinden?

*groeps- en werkvorm:
leergesprek rond de tafel*

b. activiteit

- Hier is voor jullie een doolhof. Help het jongetje de weg te vinden om uit het doolhof te komen. Eerst met potloodlijn. Als de goede weg gevonden is mag die mooi ingekleurd worden.
- kun je overal heen lopen in het doolhof?
 - waarom kun je op sommige paadjes niet doorlopen?
 - moet je dan blijven staan?
 - blijf je dan zoeken tot je de goede weg vindt?

*groeps- en werkvorm:
leergesprek rond de tafel
materiaal:
illustratie 7.13.5*

C. SLUITING

1. liedje

“een parel in Gods hand”

*liedboekje:
Elly en Rikkert II, nr. 35*

2. gebed

Lieve Vader in de hemel, wij danken u voor wat we vanmorgen hebben geleerd. Over de schat in de grond en over de aller mooiste parel. De man die de grond koopt en de man die de parel koopt hebben hun best gedaan om het mooiste en het beste te hebben. Help ons om te leren om alles te doen om het goede en u te zoeken en te vinden. Wij danken u dat u heeft beloofd om ons te helpen. Amen.

*groeps- en werkvorm:
staan in een kring, leid(st)er bidt
hardop*

3. afscheid

Neem van elk afzonderlijk afscheid. Wens het een fijne dag en spoor het aan om volgende week terug te komen.

ELKE DAG MET GODS WOORD

LEERPLAN VOOR KLEUTERS EN KINDEREN

	januari - maart	april - juni	juli - september	oktober- december
1e jaar	<p>nummer 1</p> <p>Adam - Isaak</p>	<p>nummer 2</p> <p>Jakob - Mozes</p>	<p>nummer 3</p> <p>Mozes - Jozua</p>	<p>nummer 4</p> <p>Jozua - David</p>
2e jaar	<p>nummer 5</p> <p>David - Elisa</p>	<p>nummer 6</p> <p>Elisa - Jezus</p>	<p>nummer 7</p> <p>Leven en leer van Jezus (1)</p>	<p>nummer 8</p> <p>Leven en leer van Jezus (2)</p>
3e jaar	<p>nummer 9</p> <p>Leven en leer van Jezus (3)</p>	<p>nummer 10</p> <p>Leven en leer van Jezus (4)</p>	<p>nummer 11</p> <p>Jezus - Petrus</p>	<p>nummer 12</p> <p>Petrus - Paulus</p>

Driemaandelijke uitgave van het Kerkgenootschap der Zevende-dags Adventisten der Nederlandse Unie.

Copyright: Secretariaat voor Dagelijkse Bijbelstudie
Amersfoortseweg 18
3712 BC HUIS TER HEIDE
Nederland